УДК 930.253:027.2(477.83-25)НТШ«1939»(092)

ЩОДЕННИК БІБЛІОТЕКАРКИ: «ТИЖНЕВИЙ КАЛЕНДАР МАРІЇ ДЕРКАЧ (1 лютого 1939 – 1 січня 1940)»

Галина Сварник

наукова співробітниця відділу рукописів
ЛННБ України ім. В. Стефаника

ORCID ID: https://orcid.org/0009-0008-5721-3273
DOI: https://doi.org/10.37222/2524-0315-2024-16(32)-18

В особовому архіві Марії Фуртак-Деркач у Відділі рукописів Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника зберігаються службові щоденники керівниці відділу рукописів Бібліотеки Наукового товариства імені Шевченка у Львові докторки Марії Деркач за 1939 рік та періоду Другої світової війни. У них – інформація про діяльність Бібліотеки НТШ, а згодом її ліквідацію й примусове приєднання на початку 1940 року до радянської установи – Львівської філії Бібліотеки Академії Наук УРСР (ЛфБАН УРСР). Відображені події перших днів і тижнів після початку війни, зміни державного устрою, приходу нової влади т.зв. «визволителів» й пов'язані з цим болісні трансформації в роботі книгозбірні, процеси націоналізації майна і культурних скарбів та концентрації архівних і бібліотечних збірок. Все це відбувалося на тлі щоденної планової праці авторки, рукописного відділу й загальнобібліотечного поточного життя. Зафіксовані драматичні історичні події в Західній Україні та культурне життя міста.

У статті на основі щоденника Марії Деркач показано, як, незважаючи на численні труднощі та проблеми, завдяки самовідданій щоденній праці українських бібліотекарів, відбувалося збереження і формування фондів львівської наукової бібліотеки протягом 1939 року. Попри службовий характер щоденника, можна дізнатися також про «стратегії виживання» галичан у часи війни та першої радянської окупації Західної України.

Ключові слова: *Бібліотека Наукового товариства імені Шевченка, відділ рукописів, Львівська філія Бібліотеки Академії Наук УРСР, Марія Деркач, Володимир Дорошенко, книжкові й рукописні збірки, архіви, історичні колекції.*

© Сварник Г., 2024

Постановка проблеми. Війна, яку росія розв'язала проти України 2014 року, й особливо – повномасштабне вторгнення 24 лютого 2022 р. – актуалізували проблеми дослідження збереження і втрат історико-культурної спадщини на окупованих і загрожених воєнними діями територіях. Цінним є досвід з охорони цілісності культурних інституцій: архівів, бібліотек та музеїв, приватних колекцій, покликаних, своєю чергою, зберігати писемні історичні джерела, книжки та твори мистецтва. Також не менш важливим є комплексне вивчення стратегій виживання людей – охоронців цих скарбів. Особистий досвід головної героїні цієї історії – звичайної бібліотекарки – є частиною національного наративу в його людському вимірі.

Мета статті: запровадити до наукового обігу невідомий досі текст службового щоденника Марії Деркач за 1939 рік, через комплексний аналіз історичного джерела визначити особливості українського культурного процесу в час початку війни та зміни державної влади в Галичині. На підставі багатьох зафіксованих конкретних фактів показати, як саме відбувався процес концентрації й опрацювання українських книжкових і рукописних колекцій, співпраця з іншими установами, перші кроки в «радянізації» культурного життя Львова, учасників історичного процесу в конкретний історичний період.

Щоденники М. Деркач можна було би вважати банальними службовими записами кожноденно виконаних виробничих процесів, якби не постать авторки, охоплений історичний період та драматичні події, зафіксовані серед рутинних нотаток про кількість опрацьованих книжок, рукописів та архівів. До щоденників М. Деркач уже зверталися кілька разів: Т. Гуцаленко в нарисі історії відділу рукописів ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України *[6]* та Г. Сварник у нарисі про діяльність Бібліотеки НТШ під час Другої світової війни *[37]*. Почасти схожим джерелом є службовий щоденник бібліотекаря Андрія Петренка *[7]*, в якому описаний перебіг концентрації й розподілу фондів Центральної василіянської бібліотеки у Львові (як складової частини фондів ЛНБ), щоправда стосується він пізнішого періоду: 1946–1947 років.

Щоденник М. Деркач, як і пізніші записи Андрія Петренка, *«окрім фактографічних даних, планів і звітів бібліотекаря, щоденник містить ще й конкретні свідчення про умови і специфіку праці у філії, кадрові питання, взаємини» [7, с. 359]* у бібліотеці.

Методи дослідження. При вивченні щоденника М. Деркач використано загальноісторичні наукові методи, архівну евристику, методологічні підходи археографії та інших спеціальних історичних дисциплін, зокрема, палеографії.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. До 150-річчя Наукового товариства імені Шевченка – першої нетитулованої української Академії Наук на Західній Україні, яке широко відзначали 2023 року, з'явилася ціла низка публікацій, що розкрила його історію в новому світлі з перспективи сучасності *[44; 45; 51–53]*. Вийшло вже п'ять томів Енциклопедії Наукового товариства імені Шевченка *[25–29]*, які охоплюють різні аспекти наукового, культурного, видавничого та людського виміру цього феномену. ЛННБ України ім. В. Стефаника також присвятила ювілеєві Товариства кілька проєктів: це й матеріали наукової конференції *[23]*, і круглий стіл «Бібліотека НТШ: перервана історія», і велика ретроспективна банерна виставка «НТШ – 150 років», присвячена попередниці ЛННБ України ім. В. Стефаника – створеній 1893 року Бібліотеці Наукового товариства імені Шевченка, яка відзначила вже 130 років своєї діяльності *[36; 37; 43; 57]*. Важливим є впровадження до наукового обігу нових документів, свідчень, спогадів та листування, які дозволять по-новому подивитися на вже узвичаєну історію і підважити усталені стереотипи.

Мемуаристики й документальних джерел, які стосуються діяльності українських бібліотек, музеїв та архівів у Західній Україні в часи Другої світової війни залишилося порівняно небагато *[13–16; 18; 35]*; польських спогадів про цей період було написано значно більше[1]; низка опублікованих мемуарів стосується літературно-мистецького життя й культури в Галичині у 1939–1940 рр. *[1; 2; 8; 19; 30; 31; 42; 44; 47; 49]*. Уже в часи Незалежності України було опубліковано ряд збірників документів на цю тему *[21; 22; 24; 39; 50; 54–56]*. Не дивно, що поляки, які вимушено покинули родинний

[1] Не наводимо тут їхнього переліку, оскільки спомини колишніх польських співробітників львівського Ossolineum, яке ми опублікували в першому томі збірника про переміщення і втрати фондів ЛННБ України ім. В. Стефаника у 1939–1946 рр., авторка щоденника не згадує. Контакти, співжиття, а від 1945–1946 р. – й антагонізми, зумовлені різними причинами, більше почали проявлятися між представниками різних етнічних спільнот у межах однієї установи вже після закінчення війни.

Львів, не могли не згадувати про нього з ностальгією; натомість українці, які залишилися начебто у «своєму» місті, опинилися в новій окупації, яка подекуди відзначалася більшим тиском на людину, ніж режим чужої держави. Про це йдеться в аналітичній книзі Олі Гнатюк «Відвага і страх» *[5]*, яка через багатоголосся порівнює становище різних національних і соціальних груп, яке склалося з початком Другої світової війни, в її перебігу та після завершення. Кожен, хто залишився чи опинився в окупації, переживав свої страхи, драми, намагаючись якось протистояти або пристосуватися, співпрацювати з новим режимом, мімікрувати, щоб вижити. Випадок бібліотекарки Марії Деркач – один із них, проте – який саме? На це питання – хоча й завуальовано – може дати відповідь її службовий щоденник за 1939 рік.

Трохи схожим за тематикою є «Щоденник» відділу комплектування Львівської філії Бібліотеки АН УРСР за 1 червня 1940 – 21 червня 1941 р., в якому яскраво відображено початковий період концентрації й розподілу культурних цінностей в окупованій Галичині, докладно занотовано щоденні перевезення та переміщення фондів різних підрозділів бібліотеки та звезення приватних і громадських книгозбірень з метою їхньої концентрації й подальшого перерозподілу між установами та містами Радянського Союзу *[48]*. Найбільшої шкоди збіркам львівських бібліотек у перший радянський період завдали безконечні реорганізації та переселення й перевезення збірок з одного приміщення в інше.

У службовому щоденнику Марії Деркач на тлі повсякденної рутинної праці докладно зафіксовано, що саме відбувалося всередині наукової книгозбірні 1939 року, тож він є цікавим історичним джерелом. Публікація його повного тексту дасть можливість читачеві скласти неупереджену думку про поведінку людини у стресовій ситуації історичного катаклізму, хоча й не дає повної відповіді на постановку проблеми: стратегії виживання, індивідуальний вибір конкретної людини, обтяженої відповідальністю за довірені їй скарби. Також суттєвими чинниками були турбота про свою родину, про двох дітей, чоловіка-інваліда, економічна залежність родини авторки від її заробітку.

Сподіваємося, з часом вдасться опублікувати й пізніші щоденники, зокрема, Службовий щоденник Марії Деркач (17.07.1942 –

8.03.1943) *[9]*, який містить дуже цінні відомості про діяльність Бібліотеки НТШ під час німецької окупації Львова.

Виклад основного матеріалу. Авторка щоденника докторка Марія Деркач працювала в найбільшій українській науковій книгозбірні того часу – Бібліотеці Наукового товариства імені Шевченка у Львові *[13]* на вулиці Чарнецького, 24 протягом цілого десятиліття (1930–1940 рр.) і продовжила працю в тій самій бібліотеці, але в новій установі, вже у радянський період. Вимушено відійшла з бібліотеки як «політично неблагонадійна» після ліквідації у Львові гуманітарних відділів академічних інститутів української літератури, історії України та економіки АН УРСР. Тоді Президії АН УРСР доручили *«перемістити до фундаментальної бібліотеки АН УРСР в м. Києві потрібні контингенти книжок та архівних матеріалів із Львівського філіалу бібліотеки» [21, с. 357]*, а 1 грудня 1946 р. РМ УРСР ухвалила постанову про переїзд науковців на чолі з М. Возняком до Києва. Історик Я. Дашкевич вважав, що з усуненням із ЛфБАН УРСР Марії Деркач, було завдано удару по кращих фахових силах бібліотеки, а рукописи Бібліотеки НТШ у Львові позбулися своєї останньої захисниці.

Аби зрозуміти, яка особа стоїть за текстом щоденника, варто, бодай у загальних рисах, оглянути біографію української літературознавиці, журналістки, бібліотечної працівниці й архівістки.

Марія-Олена Деркач (дівоче Фуртак) народилася 25 червня 1896 р. у містечку Струсові повіту Теребовля в родині Дем'яна (Даміана) Фуртака (1871–1936), який був сином селянина Пантелеймона і Марії Завадської з с. Ладичина, одружений із Бертою Люкш (1878–1902), донькою Вінкентія і Францішки Корбель. Батько був народним учителем у Струсові, а відтак – у с. Могильниці Старій. 1905 року його перевели директором двокласної народної школи в с. Тростянець Долинського повіту Станіславівського воєводства. Там він 1906 р. одружився вдруге з учителькою Марією Іжицькою, з якою разом працювали у тростянецькій школі, а згодом – у с. Слободі Долинській, де й помер.

Початкову освіту Марія, як і її сестра Стефанія (в заміжжі Гречух), здобула у м. Долині та Львові. За початкові класи навчав батько, а матеріал за 5-й і 6-й склала в 6-класній школі у м. Долині, 7-й клас закінчила 1908 р. у школі ім. Єлисавети у Львові. Закінчила Ліцей

Українського інституту для дівчат у Перемишлі (1909–1912), іспит зрілості склала з відзнакою. Екстерном вступила до 8-го класу Перемиської чоловічої гімназії, де 1914 р. одержала атестат зрілості з відзнакою, з правом до студій в університеті. Тут познайомилася зі своїм майбутнім чоловіком Пилипом Деркачем, який теж складав матуральний іспит.

У воєнний час доповнила педагогічну освіту в державній Перемиській учительській жіночій семінарії. У 1916–1918 рр. працювала вчителькою народної школи у родинному Тростянці. Проте через відмову скласти присягу на вірність Польській державі 1918 р. була звільнена з посади. Заробляла на утримання приватними лекціями й одночасно вивчала іноземні мови. 1920 р. виїхала на студії до Чехо-Словаччини, де 1920–1925 рр. навчалася на філософському факультеті Карлового університету в Празі, вивчала слов'янську філологію й літератури, особливо – на семінарах професора Яна Махаля. Предметом спеціальних студій обрала українську поетку Лесю Українку (Ларису Косач-Квітку) – ця тема залишилась її провідною темою на все життя. Слухала лекції відомих учених – закордонних членів НТШ: Франтішека Пастрнека *(František Pastrnek)*, Їржі Горака *(Jiří Horák)*, Яна Махаля *(Jan Máchal)*, Матія Мурка *(Matija Murko)*, Яна Бодуена де Куртене *(Jan Baudouin de Courtenay)* та ін. 24 жовтня 1921 р. записалася водночас на філософський факультет Українського вільного університету в Празі (ректор – Олександр Колесса, декан ф-ту – Дмитро Дорошенко), який тоді перенесено з Відня до Праги. М. Фуртак навчалася в УВУ до зимового семестру 1924/25 рр., слухала лекції з філології професорів Степана Смаль-Стоцького, О. Колесси, Зенона Кузелі, з філософії – Івана Мірчука, з історії мистецтва – Дмитра Антоновича, чеського мовознавства – Марії Носкової-Бочковської, історії музики – композитора Федора Стешка. Прага дала їй всебічну гуманітарну освіту і добру школу літературно-наукових пошуків та перекладу з чеської й німецької мов. В УВУ відвідувала філософський семінар І. Мірчука, навчалася разом і приятелювала з Костем Чеховичем, Марією Роздольською і Пилипом Потурняком та Пилипом Деркачем, з яким у Празі одружилася в листопаді 1922 р., а 1924 р. народилася старша дочка Леся.

1926 року М. Деркач закінчила філософський факультет Празького університету, захистила дисертацію про життя і творчість Лесі

Українки (“Lesia Ukrajinka její život a dílo”), здобула звання доктора філософії. Ще студенткою почала дописувати до галицької преси («Жінка», «Громадянка», «Назустріч», «Нові шляхи», «Наша Батьківщина», «Життя і знання», «Книга», «Книголюб»), надсилаючи критичні статті й переклади з чеської мови. Брала участь у перекладі вступу до праці Іммануїла Канта «Критика чистого розуму» (вид. 1930 р. у Львові), переклала з чеського першодруку працю Якова Головацького «Подорож по Галицькій та Угорській Русі».

Від березня 1927 до кінця 1930 року працювала у відділі рукописів Національного музею у Львові, де як архівіст впорядковувала рукописні фонди, головно – архів (літературну спадщину) і листування Михайла Павлика. На підставі матеріалів його архіву написала велику розвідку про взаємини Лесі Українки з М. Павликом.

У 1926–1930 рр. працювала також у редакції жіночого часопису «Нова хата» у Львові *[3, с. 85]*. Публікувала літературно-критичні розвідки про О. Кобилянську, Є. Ярошинську, Олену Пчілку, О. Рошкевич, С. Крушельницьку, Христину і Христю Алчевських, Л. Яновську, К. Малицьку, Катрю Гриневичеву, М. Примівну, О. Ціпановську та інших українських і закордонних письменниць. Коли в 1930 р. почалося цькування «Нової хати» за поширення комуністичних ідей, добровільно покинула роботу в редакції (формально звільнена 15 квітня 1930 р. «через хворобу»), також у Національному музеї у Львові й почала працювати в бібліотеці Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка. 1931 року народився син Мирон – біолог-біофізик, професор, доктор біологічних наук.

М. Деркач брала активну участь у науковій діяльності НТШ, зокрема, Бібліографічної (з 1934 р. – Бібліологічної), Етнографічної та Літературознавчої комісій, Філологічної секції, була звичайним членом товариства від 1935 р. На засіданні Філологічної секції 19 листопада 1939 р. виголосила реферат «Листування Лесі Українки». Подарувала Бібліотеці НТШ у 1922 р. (з м. Каліша) – 25 книжок, 3 відозви та 43 числа часописів, а у 1938 р. – ще 10 книжок (ще по одній передали брат її чоловіка Іван Деркач та донька Леся) *[3; 38]*.

Діяльність М. Деркач у Відділі рукописів Бібліотеки Наукового товариства імені Шевченка (БНТШ) у Львові. Від 1 березня 1930 р. М. Деркач – незмінна наукова співробітниця Бібліотеки НТШ. Управа Товариства запросила її на роботу спеціально до відділу рукописів (ВР). Перед тим окремої посади для цього відділу

не було, а справи провадив керівник БНТШ. Від початку липня 1932 р. посаду М. Деркач у ВР БНТШ було «зредуковано» через скорочення бюджету Товариства, а у 1936 р. – знижено платню через фінансові труднощі в НТШ.

У 1930–1939 роках із розрізнених архівів, збірок та окремих надходжень до ВР БНТШ вона створила цілісний фонд, який описала в каталозі та інвентарі. Впорядкувала й описала рукописні збірки БНТШ, які найбільше потерпіли в період Першої світової війни і повоєнний час, роз'єднані архівні фонди Лесі Українки, І. Франка, Ю. Федьковича, самого НТШ, редакції «ЛНВ» та ін. Протягом року переглянула, очистила від бруду і перенесла з підлоги на полиці увесь масив архівних матеріалів, відтворила ці фонди в первісному складі, виявивши серед них численні втрати.

Крім бібліотечної роботи, впорядковувала розбиті і понищені війною рукописні фонди. Привела до ладу архів І. Франка, що від 1916 р. лежав у Бібліотеці так, як привезено його з дому. Ця робота дала їй можливість ознайомитися з життям і творчістю І. Франка. Збірки Каменяра зберігалися окремо й були доступними лише дослідникам із кола НТШ. Багато зробила для впорядкування і збереження бібліотеки й архіву Франка – склала детальний каталог матеріалів, розкиданих по різних збірках, який правив за путівник по архіву письменника. Він став основою роботи великого колективу Відділу рукописів Львівської філії Бібліотеки АН УРСР та започаткував франкознавчі дослідження самої М. Деркач.

Головним результатом десятилітньої праці М. Деркач у ВР БНТШ потрібно вважати близько 300 впорядкованих фондів другої половини XIX – 30-х рр. XX ст., дві третини яких становили особисті, третину – інституційні архіви. Вона започаткувала (і на початок 1940 р. уже закінчувала) складання карткових каталогів книжкового фонду БНТШ. 1939 р. виокремила архівні матеріали урядів УНР, ЗУНР, Легіону УСС, призначені для депозитарного зберігання, усього – близько 160 надходжень 1914–1920 рр. Останні 30 архівів, які вона прийняла 1939 року, призначалися до депозиту перед загрозою воєнних дій. Їй довелося заклеювати старі записи в інвентарі, а на їхнє місце наклеювати нові, куди вставляли резервні або останні надходження.

Люди. Бібліотека – одне з небагатьох місць, до якого, здавалось би, не досягають хвилі бурхливих змін у світі. Тільки люди, які

працюють чи відвідують час від часу Бібліотеку НТШ та відділ рукописів, приносять із собою новини і зміни: вони виїжджають, помирають, дарують чи забирають свої збірки, безслідно зникають у вирі воєнних подій… На їхньому місці з'являються нові «господарі життя», які впроваджують нові порядки, ставлять нові вимоги.

Серед найближчих співробітників М. Деркач – видатний український бібліограф, дійсний член НТШ Володимир Дорошенко (1879–1963), останній директор Бібліотеки НТШ у 1937–1944 рр. Він опікувався працею книгозбірні загалом і намагався відстояти її науковий характер та зберегти цілісність її фондів під час реорганізації й перетворення на радянську установу. 10 листопада 1939 р. Дорошенко уклав меморіал «Бібліотека Наукового товариства ім. Шевченка та її потреби» *[12; 13]*, намарно сподіваючись продовжити самостійне існування книгозбірні при новій владі. У 1939–1941 рр. відбувався процес концентрації книжкових та рукописних колекцій. Формально його метою було збереження збірок, що внаслідок суспільно-політичних змін, пов'язаних із приходом радянської влади та початком Другої світової війни опинилися без власника. Увесь процес відбувався на тлі тотальної ліквідації установ та організацій, незалежно від їхніх функцій та належності (національної, релігійної тощо), міграції окремих верств населення та арештів. Унаслідок цього значна кількість громадських і приватних бібліотек фактично залишилася без господарів і була наражена на знищення *[11, с. XVIII]*.

У Щоденнику М. Деркач називає В. Дорошенка «Директором», і тільки зрідка – на прізвище. Так, 9 вересня 1939 р., коли сильно бомбардували Львів й довелося більше п'яти годин провести у сховищі, директор запросив її до себе додому (а жили Дорошенки в сусідній із Бібліотекою НТШ кам'яниці)[2]: *«Велика бомбардація. Ми сиділи всі в пивниці від 12 ½ – 5 год. Я обідала у п. Дорошенків»*. Ці стосунки не завжди були безхмарними: Марія Деркач ображається на те, що: *«Директор нечемний і не[тактовний]» (5 червня 1939)*, а 19 червня з обуренням нотує: *«Довідалась я нині, що я Бібліотеці – «накинена»!»* Чим саме були викликані такі критичні

[2] Вул. Чарнецького, 26 (під час німецької окупації – вул. Дистрикту, за радянської окупації – Радянська, тепер – вул. Винниченка), де родина Дорошенків мешкала від осені 1909 до весни 1944 р.

зауваження – важко сказати. Цікаво порівняти цю службову оцінку з характеристикою, яку В. Дорошенкові дав історик Іван Крип'якевич: *«У щоденних зустрічах ввічливий, товариський, веселий ("заливався сріблястим сміхом"), радо давав довідки та матеріали для всяких науково-літературних питань»*[3].

Активну участь у житті бібліотеки брали: І. Кревецький, М. Возняк, М. Рудницький, М. Андрусяк, М. Голубець, В. Левинський, В. Огоновський та ін. Є повідомлення про смерть і похорон П. Ковжуна *(15 травня 1939)*, д-ра Я. Гординського[4] *(31 жовтня 1939)*, загибель В. Ґренджі-Донського[5] – остання, на щастя, виявилося лише чуткою. 3 жовтня 1939 р. повернувся з концтабору Береза Картузька[6] І. Шендрик, а невдовзі його заарештували органи НКВС[7].

[3] Дякуємо науковиці Тамарі Литвин за можливість ознайомитися з рукописом її статті на цю тему *[20]*.

[4] Голова НТШ Іван Раковський згадував, що «*коли в листопаді 1939 року помер дійсний член нашого Т-ва, д-р Ярослав Гординський, і голова Т-ва дав видрукувати відповідну посмертну оповістку, комісар друкарні наказав з оповістки усунути знак хреста, бо "Академія Наук не дає на посмертних оповістках такого знаку"» [35, с. 98]*.

[5] Василь Ґренджа-Донський з осені 1938 до 16 березня 1939 р. був діячем Карпатської України, редактором «Урядового Вісника Правительства Карпатської України». На той момент його справді вважали замордованим. Але побоялися, мабуть, знищити добре знаного на той час письменника, тому з тячівської тюрми перевели у Криву (під Хустом), а потім у концтабір Ворюлопош, углиб Угорщини, де жорстоко катували. Згодом звільнили під суворий поліційний нагляд. Довелося виїхати до Братислави, де він прожив ще 35 років. (Див.: Ребрик А. Заповіт Василя Ґренджі-Донського перед загрозою смерті в мадярських катівнях. URL: https://1939.in.ua/genereal/zapovit-vasylja-grendzhi-donskoho-pered-zahrozoju-smerti-v-madjarskykh-kativnjakh/).

[6] Польський концтабір Береза Картузька (пол. *Miejsce Odosobnienia w Berezie Kartuskiej*) створений 1934 р. у місті Береза-Картузька (зараз – місто Береза на Берестейщині) як місце позасудового інтернування противників панівного режиму.

[7] Шендрик Іван Захарович (20.09.1879 – після 1941) – історик, бібліограф, архівіст, редактор, член НТШ у Львові, заступник голови Бібліологічної комісії, також член Комісії старої історії України, бібліотекар НТШ та Львівського університету. Наприкінці 1939 р. М. Андрусяк згадував: *«Несподівано був заарештований проф. Володимир Старосольський, а відтак приятель Юрка Тютюнника, Іван Шендрик»*. Див.: *[1, с. 112]*.

Не зволікаючи, нова влада взялася й до фондів української книгозбірні: 10 жовтня рукописний відділ був опечатаний, а 13 жовтня – слідом за ним і вся бібліотека. Нотатки наступних днів зроблені дуже нервовим почерком: авторка ходила до лікаря...

24 жовтня бібліотеці повернули телефон, очевидно, перед тим відрізаний. Того ж таки дня історик Микола Андрусяк перейшов до Бібліотеки Львівського університету. Він описав історію свого переходу зі скромної посади в Бібліотеці НТШ *«за працівника до університетської бібліотеки до помочі д-рові Богданові Барвінському, який мав здебільша майже ввесь залишений з польських часів польський бібліотечний персонал. Марченко потелефонував до Барвінського, який дуже радо погодився прийняти мене за працівника в університетській бібліотеці. Було це 24 жовтня 1939 р.» [1, с. 111]*. Проте вже 26 жовтня Марченко запропонував Адрусякові посаду проректора університету «по учбовій частині», але і на цій посаді історик затримався недовго, а в березні 1940 р. вчасно втік до Кракова.

Прикметно, що на саме Різдво, 25 грудня 1939 р., М. Рудницький обговорював із М. Возняком питання перейменування вулиць Львова. Це питання хвилювало і «визволителів»: письменник Петро Панч, присланий для налагодження культурної праці на Західну Україну, занотував у своєму щоденнику: «*Які мають бути назви вулиць у Львові – обов'язково: Шевченка, Франка, Лесі Українки, Котляревського, Федьковича, Мартовича, Коцюбинського, Стефаника, Сковороди, Черемшини, Грабовського, Гоголя, Горького, Пушкіна, Льва Толстого (?), Маяковського, Руставелі, Шолом Алейхема чи Перетца (?), Лисенка, композитора, Міцкевича, Словацького, 17 вересня, Данила Галицького, Максима Кривоноса, Щорса, Коперника, Костюшка (?)» [4, с. 178]*. Зараз можна зробити висновки, які з цих прізвищ, що з'явилися на мапі Львова під час радянської історії міста, пережили випробування часом Незалежної України та російсько-української війни.

Той же М. Рудницький, відомий своїм їдким гумором, 16 листопада зауважує, що він: *«вже не читач, а нюхач книжки*[8]*. Справді перед декими треба затикати носа»*.

[8] У спогадах про І. Франка М. Рудницький згадує, як той сприймав книжки: *«Добре, що деякі книжки мають свій запах, як тільки піднесеш їх до носа, зараз чути, що це за зілля. Я часто не читаю, а нюхаю»*. Рудницький М. Письменники зблизька. Львів, 1958. С. 20.

Опис джерела: для публікації обрано перший службовий щоденник Марії Деркач: «Тижневий календар на рік 1939 (1.02.1939 – 1.01.1940)»[9], покликаний фіксувати в скороченому, зрозумілому лише авторці, викладі щоденні рутинні дії, які вона виконувала. Насправді в ньому, крім цього, занотовано чимало іншої цінної інформації. Як згадувала співробітниця авторки, Марія Свєнціцька, *«будучи надзвичайно скромною в повсякденному житті і побуті, відзначалася великою вимогливістю до себе, а також до працівників, наполягаючи на ретельному виконанні всіх завдань та регулярному звітуванні з проведеної роботи з наведенням точних статистичних даних» [40]*. Тож можна зрозуміти, звідки брали ся ці докладні звіти з точними статистичними даними.

Час, зафіксований у щоденнику. Спорадичні записи в календарі починаються від лютого 1939 року (окремі нотатки за 1-ше, 6-те лютого), а систематичні ведуться від 13-го лютого (за новим, григоріанським стилем), який ми обрали основним.

Події у щоденнику починаються за пів року до початку Другої світової війни, яка назавжди змінила долю Львова і його мешканців, Західної України, цілої Європи. Останній запис зроблено 1-го січня 1940 року, що збігається із завершенням діяльності Бібліотеки Наукового товариства імені Шевченка у Львові й початком реформування її структури у підрозділ радянської установи та засекреченням і розпорошенням книжкових і рукописних фондів. На цей період припадає початок дворічного перебування Західної України в складі СРСР від 17 вересня 1939 р. до кінця червня 1941 р. (період т. зв. *«перших совєтів»*).

А вже на другий день після українського «старого нового року», 14 січня 1940 р., докторці М. Фуртак-Деркачевій довелося взяти участь у Надзвичайних зборах НТШ, які відбулися в залі Культурно-історичного музею НТШ, на яких і ухвалили вимушене рішення про *«саморозпуск товариства»* й передачу його майна Академії наук УРСР. 10 лютого 1940 р. у приміщенні Бібліотеки НТШ

[9] Рукопис (автограф), друк, укр., пол., нім. мови. Розмір перекидного календаря 19,5 см × 14,5 см. Стан збереження – задовільний, хоча три останні аркуші за 24–31 грудня 1939 та 1–13 січня 1940 р. (арк. 53–55) – відірвані. Очевидно, авторка щоденника підклеїла корінець звичайним жовтим папером, але він з часом перетерся. На корінці олівцем проставлений автограф «Марія Деркач» *[10]*.

Марії Деркач довелося передавати Бібліотеці АН УРСР у Києві всі збірки, приміщення, урядження і персонал. Вона була в складі комісії, яка перевіряла стан Бібліотеки НТШ, і, зокрема, книгозбірні й архіву І. Франка – її улюбленого дітища. Та ці події вже виходять поза рамки першого збереженого щоденника бібліотекарки.

Зміст щоденника. Описано щоденну рутинну працю бібліотекаря: кількість опрацьованих книжок, вписаних, нововписаних, внесених до каталогів, написаних карток, розкладених за алфавітом, систематизованих і розставлених у шафах, кількість обов'язкових примірників, дублетів тощо. Часом доводилося привозити й розбирати архіви приватних осіб, які втекли зі Львова або були заарештовані органами НКВС (згадано архіви Михайла Грушевського, Івана Франка, Євгена Юлія Пеленського, Ярослава Весоловського[10], Крем'янецької гімназії, товариств «Сокіл-Батько», «Союз українок», Українського товариства жінок з вищою освітою, Української студентської громади у Варшаві, бібліотеки Василя Мудрого та ін.). Про опрацювання рукописів (наприклад, О. Авдиковича, В. Дорошенка, М. Саєвича, М. Матієва-Мельника та ін.) – порівняно небагато згадок.

Надто знайомими, на жаль, здаються події перших днів і тижнів війни, що описують і бомбардування міста *(1, 9, 10 вересня 1939)*, які спричинили численні людські жертви[11] й алярми (повітряні тривоги) *(2, 5, 7–11, 21 вересня)*, коли працівники Бібліотеки НТШ, як і решта мешканців міста, були змушені цілими добами перебувати в пивницях і схоронищах (сховищах). 14 вересня бомба впала на вулиці Супінського[12], ч. 4 – навпроти будинку, де тоді жила родина Деркачів, вибуховою хвилею у них повибивало всі шиби. А ще через тиждень, 20 вересня вночі вже в їхню кам'яницю ч. 3 вдарило дві гранати.

[10] Письменника, журналіста, громадського і культурного діяча Ярослава Весоловського (1881–1917), два депозити документів якого надійшли до Бібліотеки НТШ як: Деп. 153. Весоловський Ярослав (5 пачок). Деп. 262. Листи до Весоловського [передано VII.1940]. Архів Я. Весоловського, який містить особисті документи та листи, зберігається зараз у ЦДІА України у м. Львові, ф. 381.

[11] Докладніше про бомбардування й обстріли Львова під час війни див.: *[37]*.

[12] Тепер – вул. Коцюбинського. Родина Деркачів мешкала на вул. Супінського (в час нім. окупації – Гартунґґассе), ч. 3/1.

А 22 вересня до Львова увійшла Червона Армія, і, як казав класик, *«на то не було ради»*... Слідом за армією в стінах бібліотеки на вулиці Чарнецького, яка швидко стала вулицею Радянською, з'явилися радянські функціонери: в листопаді 1939 р. до НТШ було приділено аж двох комісарів від АН УРСР: Давида Копицю й Іллю Стебуна (Іцка Кацнельсона), *«які на місці зазнайомилися із справами Товариства, його організацією, дотеперішньою науковою працею і планом майбутньої праці, складом наукових працівників і т. д.» [32]*. Також бібліотеку відвідували новоприбулі «товариші», завданням яких була агітація і пропаганда: Олександр Корнійчук, Андрій Чеканюк і Іван Сиромолотний, якого Деркач помилково називає «Сіромолотов»[13] *(26 вересня)*, поет Володимир Сосюра *(6 грудня)* тощо.

За коротким записом 5 жовтня про те, що в бібліотеці побував новий ректор Львівського університету Михайло Марченко[14], теж криється ціла історія. Про ці відвідини залишив спогади історик Микола Андрусяк: *«зайшов у другій половині жовтня 1939 р. іменований совєтською владою ректор львівського університету, київський історик Михайло Іванович Марченко, до Бібліотеки Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові ще в уніформі совєтського капітана і, представившись працівникам Бібліотеки, просив мене як історика зібрати матеріяли до історії західно-українських партій…» [1, с. 110]*. Самому Марченкові довелося згадувати про відвідини Бібліотеки НТШ на вул. Чарнецького, 26 чотири роки по тому – вже в сибірській тюрмі: *«Працюючи в цій бібліотеці, першим моїм знайомством з місцевою інтелігенцією було знайомство з професором і дійсним членом Української Академії Наук Возняком Михайлом*

[13] Йдеться про драматурга Олександра Корнійчука, журналіста Андрія Чеканюка, у 1938–1943 роках – відповідального редактора київської газети «Комуніст». Сіромолотов – помилково, йдеться про Сиромолотного Івана Костянтиновича (1903–1979) – радянського діяча, журналіста. У 1938 – лютому 1941 р. – директор Радіотелеграфного агентства України (РАТАУ). Після закінчення війни працював заступником завідувача відділу преси Управління пропаганди і агітації ЦК КП(б)У; завідувачем сектору преси відділу пропаганди і агітації ЦК КП(б)У.

[14] Марченко Михайло (1902–1983) – історик, член КП(б)У, ректор ЛДУ (від жовтня 1939 до вересня 1940), заарештований органами НКВС у червні 1941, звільнений 1944 р.; після війни – професор Київського університету. Дід дисидента Валерія Марченка.

Степановичем… В перші дні перебування у Львові я відвідав цю бібліотеку два чи три рази й бачився з професором Возняком, який познайомив мене з фондами бібліотеки, в якій він працював десятки років» [7; 41]. Зацікавлення історичною літературою, яка зберігалася у фондах львівської книгозбірні, виявилося небезпечним для приїжджих учених.

Змінилася й тематика зборів та публічних виступів у Бібліотеці НТШ. Якщо перед тим у березні бібліотекарі зазвичай брали участь у Шевченківських академіях, де слухали реферати К. Студинського, Ф. Колесси та Є. Ю. Пеленського *(26 березня 1939)*, то 7 листопада 1939 р. під час *«Свята революції»* в бібліотеці був виголошений реферат тов. Копиці, а 5 грудня – прочитаний реферат *«Свято Сталінської Конституції»*. Однак авторка, скажімо, не згадує, що 7 грудня відбувся виклад для всіх працівників про марксизм-ленінізм *[34, арк. 66]*, на якому вона, без сумніву, була присутня (з власної волі або через примус) – за цей день залишився запис лише про день народження доньки Лесі. Усім працівникам довелося брати участь у проведенні виборів *(22 жовтня 1939)*, адже процеси «радянізації» в Західній Україні з метою швидшої її інтеграції до УРСР набули значної актуальності. Українську науку і культуру також намагалися нівелювати й використати для пропаганди радянських «здобутків» і створення видимості «одностайності в прагненні до возз'єднання в єдиній радянській державі».

А про те, що у Львівському оперному театрі 26–28 жовтня 1939 р. відбулися так звані Народні збори Західної України, авторка, можливо, натякнула лише тим, що число 26 жовтня 1939 р. легенько обведене олівцем. Так само нема згадки про важливі збори Філологічної секції НТШ, в яких докторка Фуртак-Деркачева напевне брала участь, і на яких делегат від АН УРСР І. Стебун представив плани перетворити секції і комісії НТШ на філіали київських інститутів гуманітарного спрямування *[33; 46, с. 236]*. Взагалі події, які безпосередньо не стосуються роботи, бібліотекарка занотовує збоку, часом ледь помітно, під датами українського календаря. Там же здебільшого розміщені й нотатки про погоду: *«Теплий, сонячний день», «Дощ», «Сніг», «Зимно»* й таке інше[15].

[15] Щоб підреслити, що вони не належать до основного тексту, передаємо їх курсивом.

Якщо йдеться про культурне життя у Львові, можемо дізнатися про перші музичні виступи доньки – майбутньої відомої скрипальки Лесі Деркач *(11 червня, 8 листопада 1939)* та концерт тріо сестер Левицьких[16] *(7 травня 1939)*. Зрідка трапляються згадки про приватне і родинне життя авторки, про приїзди мачухи – Марії Іжицької-Фуртак; відвідини сестри Стефанії Гречух і її сина Ромчика; про чоловіка – мовознавця Пилипа Деркача і його брата (колишнього УСС) Івана Деркача тощо.

Службовий щоденник керівниці відділу рукописів Бібліотеки НТШ Марії Деркач писаний стислим, майже телеграфічним стилем. Можливо, тут проявляється її німецьке (по матері) походження, з притаманними рисами характеру: точністю, скрупульозністю, системністю і замилуванням у нудній, на перший погляд, бібліотечно-архівній праці. За цією лапідарністю і позірною сухістю, проте, відчувається справжній шок, коли авторка короткими реченнями описує події перших тижнів війни *(вересень 1939)* чи трагедію Карпатської України. Коментарі читаємо вкрай рідко, та й то вони майже позбавлені суб'єктивних оцінок – драматичними чи трагічними бувають самі події, зафіксовані на сторінках записника (наприклад, *«Сумний і тяжкий тиждень. Карпатська Україна в крові» (18 березня 1939)*, *«Напад на Львів бомбових літаків. Жертви!» (1 вересня 1939)*.

Як згадував про атмосферу цього часу у Львові Михайло Островерха: *«З кожним днем мариво московського режиму все більше налягає на душу населення; цей режим понурости, фальшу, страху все більше проникає всі ті для ока незримі фібри душі людини…» [31]*. Це може стосуватися і щоденника М. Деркач, деякі сторінки якого були вирвані, а деякі – зовсім пропущені.

Археографія: Щоденник писаний олівцем, дуже дрібним почерком, із багатьма скороченнями й закресленнями. Мова українська, а польська й німецька використані в назвах видань. Текст відтворений дослівно – без купюр та скорочень, зі збереженням особливостей мови авторки. Авторський правопис максимально

[16] Очевидно, йдеться про концерт камерної музики в травні 1939 року ансамблю трьох сестер: піаністки Галі Левицької-Крушельницької, скрипальки Стефанії Левицької і віолончелістки Марії Левицької-Юзвяк, які зіграли тріо G-dur Й. Брамса, тріо A-dur Ж. Рамо і тріо e-moll Н. Нижанківського.

збережено, тільки трохи осучаснено орфографію: наприклад, *обовязковий – обов'язковий, Кремянець – Крем'янець, еп. – єпископ* тощо, натомість залишено: *«черновецькі», «хорий»* і т. ін. Також загальноприйняті скорочення: *книжка – кн., пані – п., число – ч.*, та часто повторюваний в тексті: *Urzędowy Wykaz Druków wydanych w Rzeczypospolitej Polskiej – Urzędowy Wykaz Druków* тощо.

Щоденник вписаний у друкований формуляр календаря, зі щоденним зазначенням місяця, дати, свят та іменин, які припадають на цей день, відповідно, за григоріанським (римо-католицьким) та юліанським (греко-католицьким) стилями[17]. Деяка технічна складність полягала у відтворенні форми календаря, який має подвійне датування: польське, з відповідними католицькими святами та українське – зі зсувом на 14 днів – за т. зв. «старим стилем». Ми вирішили, що головним є текст самого Щоденника, а не друкована форма, в яку він вписаний. Тож кожен запис наведено у відповідних графах польських та українських календарних дат, церковних свят та іменин, які доповнюють контекст. Дати святкових днів, позначені червоним кольором, наприклад, *1 листопада, 25 грудня 1939, Різдво Христове*, ми відтворили півжирним шрифтом. Додано розділові знаки там, де їх бракує. У публікації відтворені лише ті аркуші Щоденника, які мають рукописний авторський текст і пропущені решта – без спеціального зазначення.

Календарні свята, подані в друку дуже скорочено, (напр., *Ал[ексія] чол[овіка] Бож[ого]*) ми максимально доповнили в дужках.

Висновки. Щоденник Марії Деркач охоплює «тривожний» 1939 рік та події в Бібліотеці НТШ, яка з приходом «перших радянців» переживала великі зміни в структурі, цілісності фондів й втратила свою суб'єктність як найбільша українська наукова бібліотека Галичини. Джерело містить цілий ряд маловідомих фактів, які доповнюють історію української науки, культури, міста Львова

[17] Календар-альманах «Дніпро» за редакцією Володимира Дорошенка, виданий накладом Українського товариства допомоги емігрантам з Великої України (Львів, 1939) *[18]*, подає латинські (польські), греко-католицькі і православні церковні свята на кожен день, а також єврейські й інші свята на кожен місяць. Порівнюючи українські свята зі «Щоденником» М. Деркач, бачимо їхній збіг у багатьох випадках та значні розбіжності з сучасними польськими святами.

та його мешканців і Західної України загалом. Як вважають сучасні дослідники, *«початок Другої світової війни і радянської окупації був досить травматичним для всіх без винятку мешканців Львова. Проте події, явища і біографії з історії радянської окупації […] потребують подальшого осмислення і дискусій» [17].*

Щоденник керівниці Відділу рукописів Бібліотеки НТШ у Львові Марії Деркач за 1939 рік

Тиждень 7	**Лютий**	**Днів 28**
Польські		**Українські**
Середа 1 лютого 1939, Ігнатія	~~Поз[ичила] 10 зл~~[отих], звернула 4.II.[1]939.	Середа 19 січня, Пр[еподобного] Макарія
Понеділок 6 лютого 1939, Дороти	“Samorząd”, ч[исла] 5 бракує.	Понеділок 24 січня, Ксенії пр[еподобної]
Понеділок 13 лютого 1939, Катерини, Річ.	28 на картки; доп[исала] 20; дубл[ети] 8; нововп[исаних] 3.	Понеділок 31 січня, Кира й Івана безср[ібника]
Вівторок 14 лютого 1939, Валентія	19 на картки + 2 + 4 = 25; переглянула U[rzędowy] W[ykaz] Dr[uków]. Вип[исала] 3 рекл[ами]; обов’язковий прим[ірник] 13.	Лютий Вівторок 1 лютого, Трифона
Четвер 16 лютого 1939, Юлії діви	На картки 19 + 7; доп[исано] 5.	Четвер 3, Симеона й Анни
П’ятниця 17 лютого 1939, Савина	3 пачки з Архіву М. Грушевського в 3тій шуфляді з правої сторони. До Інвентаря вписала 23 картки; нововп[исано] 4; доп[исано] 7; дубл[ет] 1.	П’ятниця 4, Ісидора

Субота 18 лютого 1939, Констанції	49 карток до інвентаря і розложила. Дописано 9; нововп[исано] 9; 2 книжки розписано на картки.	Субота 5, Агафії муч[ениці]
Понеділок 20 лютого 1939, Евстахія	До Інвентаря вписала 58 карт[ок]. Дописала 18; Дубл[етів] 3; Провірювала спис дублетів Никольського.	Понеділок 7, Партенія і Луки
Вівторок 21 лютого 1939, Андрея	Поправити книжки ч[исло] 8203 на 81203. 1 обов'язковий примірник. Переглянула виказ друків ч[исло] 6; 68 до інвентаря; 2 дописала; 9 нововписала.	Вівторок 8, Теодора Страт[илата]
Середа 22 лютого 1939, Попєлєц, Петра	98 до інвентаря; 2 доп[исала]; 5 дубл[етів] з ред[акції] «Добра книжка»; обов'язк[овий] 1.	Середа 9, Никифора м[у]- ч[е]н[ика]
Четвер 23 лютого 1939, Романа	Обов'язковий 7; доп[исано] 17 + 4; дубл[етів] 25 + 4+ 4; Упорядковувала страшний хаос в «Добрій книжці».	Четвер 10, Харлампія
П'ятниця 24 лютого 1939, Матея ап[остола]	Дописано 9; дубл[етів] 24. Порядкувала страшний хаос в «Добрій книжці».	П'ятниця 11, Власія, Теод[ора]
Субота 25 лютого 1939, Анастасії	Дописано 5; дубл[етів] 13; Нововп[исаних] 3; Провірювала. Скінчила «Добру книжку».	Субота 12, Мелетія, Марини
Понеділок 27 лютого1939, Нестора	Переглянула 471 карток латинки і вписала 14 карток до центрального кат[алогу] і всі карти до центр[ального] кат[алогу] з медицини, ґеоґрафії, музики. Переглянула 688 карток і виписала 9 до ц[ентрального] кат[алогу]. Для ц[ентрального] к[аталогу] 52 картки + 2 доповнення. 2 обов[']язкові].	Понеділок 14, Авксентія пр[е]п[одоб- ного]

Вівторок 28 лютого 1939, Теофіля	Дописала 11; нових виписала 24; Провірила U[rzędowy] W[ykaz] Dr[uków] 1939, ч[исло] 7 – 2 рекл[ами]. Зачала розкладати до катальоґу.	Вівторок 15, Онисима, ап[остола], Евфр[осини]
Середа 1 березня 1939, Альбіна єп.	Розложила всі картки з латинки. Доп[исала] 5; Нов[их] ч[исел] 10, кн[иг] 14. Дубл[етів] 7. Стягнула ч[исла] 28 ... і 60.	Середа 16 лютого, Памфила
Четвер 2 березня 1939, Симпліція	Обов'язковий НТШ 4. 10 нових вписала. 7 дописаних. 5 Дубл[етів]. Розложила кирилицю.	Четвер 17, Теодора
П'ятниця 3 березня 1939, Кунеґунди	Розкладала кирилицю. Доп[исала] 20. Нововп[исаних] 4. Дубл[етів] 4.	П'ятниця 18, Льва папи
Субота 4 березня 1939, Казимира	До букви «З» розложила кн[иги] в Інв[ентарі]. 4 доп[исала]. 8 нововп[исаних].	Субота 19, Архипа, Теодота
Понеділок 6 березня 1939, Колєти	Розкладала кирилицю до букви «Л» і виписала картки до сист[ематичного] катальоґу. Доп[исала] 4. 2 розписала на картки. Нововп[исаних] 5. Дубл[етів] 4. Обов'язк[ових] 2 картки рукописи до Олеся. Коцюб[инський] до Руд[ницького] в середній [шафі].	Понеділок 21, Тимотея пр[е]п[одобного]
Вівторок 7 березня 1939, Томи з Аквіну	Виписала картки до сист[ематичного] катальоґу до кінця. Доп[исала]. Дубл[етів].	Вівторок 22, Петра і Атанасія
Середа 8 березня 1939, Івана Божого	Розложила всі картки з кирилиці. Доп[исала] 10. Дубл[етів] 2. Обов['язкових] 4.	Середа 23, Полікарпа єп[ископа]

Четвер 9 березня 1939, Франціски д[іви]	Нових вписала ч[исел] 53. Доп[исала] 3. Дубл[етів] 5.	Четвер 24, 1 і 2 найд[ення] Г[олови] Ів[ана] Хр[естителя]
П'ятниця 10 березня 1939, 40 мучеників	Нововп[исаних] 63. Доп[исала] 22. Дубл[етів] 3.	П'ятниця 25, Тараса єп[ископа]
Субота 11 березня 1939, Константина	Нововп[исаних] 30. Доп[исала] 8. Обов[']язкових] 6.	Субота 26, Порфірія
Понеділок 13 березня 1939, Розини	15 книжок розписала на картки. Доп[исала]. Нововп[исаних]. Обов[']язкових].	Понеділок 28, Василія іспов.
Вівторок 14 березня 1939, Матильди	Нововп[исаних] 5. Доп[исала] 4. Упорядковала дублети – Бібліотеки. Вписала до рукописів ч[исло] 558. Друкарня «Діла».	Вівторок 1 березня, Евдокії
Середа 15 березня 1939, Льонґіна	Розписувала на картки (29), 4 доп[исала], 1 нововписана.	Середа 2, Теодота
Четвер 16 березня 1939, Любина, Герб[ерта]	Нововп[исаних] 11 ч[исел], 80 кн[иг] 1 обов'язковий (Лодзь). 32 дописаних. 1 розписала на картку.	Четвер 3, Зенона, Евторп[ія]
П'ятниця 17 березня, Гертруди	Доп[исала] 45. Дуб[летів] 1. Поправила і написала відсилачі в "Zeitschrift".	П'ятниця 4, Гарасима, Юл[іяна]
Субота 18 березня 1939, Едварда	Дописала 13. Нововп[исаних] 8 ч[исел] 12 кн[иг]. Дописала 1 рукоп[ис] новий «Основи» і на увільнене місце 549 – Вид[авництво] «Поділля». Обов'язковий прим[ірник] 8. / *Сумний і тяжкий тиждень.* *Карпатська Україна в крові.*	Субота 5, Конона, Марка

Понеділок 20 березня 1939, Евфемії	Доп[исала] 16. Доп[исала] 1 рукоп[ис] до ч[исла] 1169 і поправила помилку. Нововп[исаних] 1. Відповіді на запити Центральної Бібліотеки. Тов. Роман[енчук] просив мене за лист Л[есі] У[країнки] / *Вістка про трагедію К[арпатської] У[країни], смерть Ґр[енджі] Дон[ського].*	Понеділок 7 березня 1939, Єфрема, П[ивла], Вас[иля]
Вівторок 21 березня 1939, Венедикта	34 нововп[исаних], 6 доп[исала]. 5 дуб[летів]. 4 до інвентаря зі старих чисел (помилково не були вписані). Переглянула U[rzędowy] W[ykaz] D[ruków], ч[исло] 12 (кілька рекл[ам]). Обов'язковий Цвік.	Вівторок 8 березня, Теофілякта
Середа 22 березня 1939, 7 [мечів] бол[ю] Пр[ечистої] Д[іви Марії], Окт[авіана]	Обов'язкових («Діло» – Тиктор) 22. Дописано 17. Нововп[исаних] 15 ч[исел], 18 кн[иг]. Дубл[етів] 17.	Середа 9, + С[вятих] С[евастійських] 40 муч[еників] Покл[онів]
П'ятниця 24 березня 1939, Гавриїла, Ал[ександра]	Нововп[исаних] ч[исел] 24, кн[иг] 27. Дописано 10. Дубл[етів] 12. Упорядкувала скриночки до розкл[адення]. Обов'язковий (Вікторія, Цвік) 8.	П'ятниця 11, Софронія
Неділя **26** березня 1939. Чорна. Теод[ора], Ем[ануеля]	*Академія в честь Шевченка.* *Промова Студинського К.* *Реферат Ф. Колесси і* *Е. Ю. Пеленського.*	Неділя **13**, 5 пос[ту?], Никифора
Понеділок 27 березня 1939, Руперта	Дубл[етів] 39. Доп[исала] 8. Обов['язкових] 1. Провірила черновецькі видання. Вписала до Інвентаря 34 картки.	Понеділок 14 березня 1939, Хр[ест] Вен[едикта] (і Р.)?

Вівторок 28 березня 1939, Сикста	Вписала до Інвентаря 101 карток. Дописала 1 рукоп[ис] (Огоновський Ом.) Дописала 7. Обов'язковий 3.	Вівторок 15 березня 1939, Агапія
Середа 29 березня 1939, Кирила	Вписала на карт[ки] 34. Доп[исала] 3. Дубл[етів] 2. Два рукописи (Мельник і Саєвич). Нововп[исаних] 3.	Середа 16 березня 1939, Сав[ина] і Юл[іана] (і Троф[има])
Четвер 30 березня 1939, Квірина	До розкладання приготовила з кирилиці 192 к[артки] виписала до сист[ематичного] кат[алогу] 91 карт[ки], до цент[рального] кат[алогу] 3 карт[ки]. Дописала 4. Поправила 1 (25 ст.). Нововп[исаних] 3 ч[исла] 9 кн[иг]. Відсилачі. До систематичного кат[алогу] скінчила букву «Тод»… *Гарний день ясний. У тов. Ром[аненчука] ревізія.*	Четвер 17 березня 1939, Ал[ексія] чол[овіка] Бож[ого]
П'ятниця 31 березня 1939, Бальбіни діви	Дописувала і порядкувала деякі рукописи. Дописала. Нововп[исаних] 2 ч[исла] 3 кн[иг].	П'ятниця 18 березня 1939, Кирила Єру- с[алимського]
Субота 1 квітня 1939, Гугона	Розложила всі картки кирилиці і латинки 400 карток. Дописала 8 / *Розмова про Архів Франка.*	Субота 19 березня 1939, Хризанта і Д[арії]
Понеділок 3 квітня 1939, 7 болів П[речистої] Д[іви Марії]	Звернула Директорові посвідки за обов'язкові примірники до 7 друкарень. Доп[исала] 33. Дубл[етів] 16. Обов'язковий 3. Новий 1. Переглянула U[rzędowy] W[ykaz] D[ruków], XII, 12 (Рекл[ам] нема).	Понеділок 21 березня 1939, Якова ісп[овідника]

Вівторок 4 квітня 1939, Ісидора	Приготовила до впису в інвентар 413 карт[ок]. Вписала 83. 1 дубл[етів]. 1 дописала.	Вівторок 22 березня 1939, Василія св[ященно]-м[у]ч[еника]
Понеділок 17 квітня 1939, Рудольфа	Дописала 70. Дублетів 6. Зробила спис 13 книжок, що прийшли з В[аршави?]. Статистика (4 позичені Гординський, Ґурґула, Микитка, Рудницький). Обов'язкові (Кременець, Станиславів, Львів НТШ) 6. *Директор хорий.*	Понеділок 4 квітня 1939, Йосифа
Вівторок 18 квітня 1939, Апольонії	Дописала 29. Дублетів 64. Провірювала всі ноти і дописувала до Б[ібліоте]к. Провірити з 2044 чому нема на місці. *Директор хорий.*	Вівторок 5, Теодула
Середа 19 квітня 1939, Емми вдови	Дописала 22. Дублетів 36. *Зимно. Директор хорий.*	Середа 6, Евтихія
Четвер 20 квітня 1939, Агнети	Нововп[исаних] 39 чисел. Доп[исала] 7, позичили до дому Цегель[ському] ч[исла] 26 342 13 2 209 (22), Крипяк[евичу] 7014 / I–II (2), Огон[овському] 1 (44604). Звернули (Цег[ельський], Огон[овський], Щурат, Ганул[як]). / *Була прогулька зі Станисл[авова]. Директор хорий.*	Четвер 7, Григорія [митрополита Митіленського], Мел[етія?]
П'ятниця 21 квітня 1939, Анзельма	Нововп[исаних] 38 чисел. Доп[исала] 7. Позичила Гордин[ському] (Б-ка «Діла», Огонов[ському]. Переглянула і виписала рекл[ами] з 2 ч[исел] U[rzędowego] W[ykazu] D[ruków]. Тов. Романенчук перестав працювати. (п. Микитка з? оглянув Б-ку). *Зимно. Директор хорий*.	П'ятниця 8, Родіона

Субота 22 квітня 1939, Сотера і Кая	Нововп[исаних] 36 ч[исел]. Доп[исала] 8. 3 книжки виписала на картки. *Від 10 ½ – 11 ½ була у лікаря. Прекрасний день. Директор хорий.*	Субота 9, Евпсихія, Вадима
Понеділок 24 квітня 1939, Георгія	1) Вписала до інвентаря 53 картки і розложила за азб[укою]. 2) Дописала 14. 3) Нововп[исані] 6–12. 4) Позич[ила]: Огоновський, Пастернак, Добрянський. 5) Обов'язковий примірник – Вікторія, НТШ. *Директор хорий*.	Понеділок 11, Антипи, Якова
Вівторок 25 квітня 1939, Марка єв[ангелиста]	Вписала до інвентаря 53 і розложила. Дописала 9. Нововп[исаних] 5 – 13. Переглянула U[rzędowy] W[ykaz] D[ruków], ч[исло] 15 – 1 реклама. Обов'язковий (Варшава). 4 розписано на карточки. *Прийшов директор.*	Вівторок 12, Василія, Яросл[ава]
Середа 26 квітня 1939, Клита і Марк[а]	Дописала 19. Нововп[исаних] 12, кн[ижок] 17. Дублетів 36. Обов'язкових (Діло) 6 кн[ижок], 2 ж[урнали] / 1 поправка Збірник Смотри[цького] на Архів Семинара і 1 рік.	Середа 13, Артемона
Четвер 27 квітня 1939, Перегріна	Дописано 70. Дублетів 20. Нововп[исаних] 10–11.	Четвер 14, Мартина, (м[у]ч[еника] Ант[онія])
П'ятниця 28 квітня 1939, Віталіса	Дописано. Дублетів. До інвентаря.	П'ятниця 15, Трофима, (Меч[ислава])
Субота 29 квітня 1939, Петра м[у]- ч[еника]	Дописано 25. Дубл[етів] 19. До інвентаря 31 карток. / Нині одержали 6 прим[ірників] Цбіндена. Др. Левицькому, Дорош[енку], Огон[овському], Крев[ецькому].	Субота 16, Агафії

Понеділок 1 травня 1939, Фил[ипа] і Якова	Дописала. Дублет. Писала 2 листи на машині до Унів[ерситетських] біб[ліотек] у Вільні та Варшаві.	Понеділок 18 квітня, Івана пр[е]- п[одобного]
Вівторок 2 травня 1939, Жигмонта	Вписала в інвентар 61 карток. Дописала 5. Дубл[етів] 1. Обов'язкових 3. Переглянула U[rzędowy] W[ykaz] D[ruków] ч[исло] 16 і виписала.	Вівторок 19, Івана Ветхо- п[ечерсь]кого ?
Середа 3 травня 1939, Найден[ня] Ч[есного] Хр[еста]	Вписала в Інвентар 63 картки. 646 карток приладжених до розкладання в катальоґ.	Середа 20, Теодора
Четвер 4 травня 1939, Фльоріяна	Спадщина по Весоловським: книжки. / Доп[исала] 36. Дубл[етів] 55.	Четвер 21, Януарія
П'ятниця 5 травня 1939, Пія V, папи	Спадщина по Весоловським: часописи. / Доп[исала] 56. Дубл[етів] 48.	П'ятниця 22, Теод[ора], єп[ис- копа], Луки
Субота 6 травня 1939, Івана в олію	Доп[исала]. *Ходила до лікаря від 10–11.* Дубл[етів].	Субота 23, В[елико]м[у]- ч[еника] Юрія
Неділя **7** травня 1939, 4 по Вел[и- кодню], Дом[і- целі, Доміціана]	*Концерт Левицьких*.	Неділя **24**, 4 Самар[ян], Сави
Понеділок 8 травня 1939, Станислава	Нововп[исаних] 93. Доп[исала]. Дубл[етів]. Виписую картки до предметового катальоґу кирилиця до букви «Л».	Понеділок 25, + Єв[анге- листа] Марка
Вівторок 9 травня 1939, Григорія	Обов'язкових 9. Дописано 4. Дублет 0. Нововп[исаних] 2 / Виписала картки до предме- тового катальоґу «Л–Я». Випов- нила реверси рукописів для Унів[ерситетської] Б[ібліоте]ки.	Вівторок 26, Василія св[ященно]- м[у]ч[еника]

Середа 10 травня 1939, Ісидора Орача	Обов'язкових 3. Дописано 6. Дублет 1. Нововп[исаних] 1 (Культ[урне] Життя) / Розкладала кирилицю до букви «С». Лист до Унів[ерситетської] Б[ібліоте]ки.	Середа 27, Сим[еона] ф[?] Госп[однього]
Четвер 11 травня 1939, Мамерта	Обов'язкових 3. Дописано 6. Дублетів 1. Зачала розкладати латинку. / *Нині прийшла о 9-тій, бо ходила до лікаря.*	Четвер 28, Максима і Яс[она]
П'ятниця 12 травня 1939, Панкратія	Доп[исала] 31. Дубл[етів] 3. Розложила латинку до букви «К». / *Була у лікаря, прийшла о 10 год.*	П'ятниця 29, Милет[она], 9 муч[еників]
Субота 13 травня 1939, Серватія	Доп[исала] 36. Дубл[етів] 16. 1 доповнення до Центр. Кат. ч[исло]. Розложила латинку до букви Sprawozdanie 37027 / *Прийшла о ½ до 10 від лікаря*.	Субота 30, + Як[ова] ап[остола] (пер[ено- ситься])
Понеділок 15 травня 1939, Софії і 3 д[очок: Віри, Надії і Любові]	Доп[исала] 11. Нововп[исаних] 1. Розписала на картки 20 книжок і скінчила розкладати латинку. / *Прийшла о 9 ½ від лікаря*. *Помер П. Ковжун.*	Понеділок 2, + Бор[иса] і Гліба
Вівторок 16 травня 1939, Івана непо- м[уцького]	Доп[исала] 7. Дубл[етів] 1. Розписала на картки 11 книжок / *Прийшла о 9 ½ від лікаря. Панахида.*	Вівторок 3, Теодосія печ[ерського]
Середа 17 травня 1939, Пасхаліса	Доп[исала] 14. Обов'язкових (Тиктор) 15. Дубл[етів] 2. На картки розписала 31. Рекл[ама] Taicher. Доп[исала] 36. Дубл[етів] 16. Коломия – Юні борці – Бойчук – 7 кн[иг]. / *Прийшла о 9 годині від лікаря. Похорон Ковжуна.*	Середа 4, Пелагії

П’ятниця 19 травня 1939, Петра, Целест[ина]	[19–20] *Не була в бібліотеці.*	П’ятниця 6, Иова много- стр[аждаль- ного]
Понеділок 22 травня 1939, Юлії д[іви]	Переробила т. є. дала нове число Бібліотеці Релігійної Освіти і Біб[ліотеці] Християнської драми, що давніше мали 1 ч[исло] Вид[авництва] Чина Василія В[еликого] – 6409. Доп[исала] 8 кн[иг]. Нововп[исаних] 6 чисел, 12 кн[иг]. Дубл[етів] 3.	Понеділок 9, Пер[енесення] м[ощей] св[ятого] Мик[олая]
Вівторок 23 травня 1939, Дезидерія	Обов’язковий 9. Дописала 9. Нововп[исаних] ч[исел] 7, кн[иг] 8. Шукала за “Dziennikiem Urzęd[owym]”. Дописала до рукописів до ч[исла] 133 (Бучинський) і до 487 (Охримович).	Вівторок 10, Симеона Зилота
Середа 24 травня 1939, Іванни вдови	Зладила справоздання з обов’язкових друків 25 друкарень в 13 містах. 414 книжок в 425 томах. 60 журн[алів] в 238 прим[ірниках] 32 часоп[иси] в 446 прим[ірниках] і 249 друків. Обов’язковий прим[ірник] 9.	Середа 11, Мокія св[ященно]- м[ученика]
Четвер 25 травня 1939, Урбана І папи	Доп[исала] 23. Дубл[етів] 1. Рукоп[исів] 3.	Четвер 12, Епіфанія єп[ископа]
П’ятниця 26 травня 1939, Филипа	Переглянула 19 ч[исло] U[rzędowego] W[ykazu] D[ruków]. Доп[исала] 2. Написала на картки 30 книжок.	П’ятниця 13, Глікерії м[у]ч[еници]
Субота 27 травня 1939, Івана І папи	Вписала на картки 45 кн[ижок].	Субота 14, Ісид[ора], Максима
Понеділок 29 травня 1939, [Зішестя Свя- того Духа М.]	*Зелені Свята.*	[Понеділок 16, Пресвятої Тройці]

Вівторок 30 травня 1939, [Фелікса]	Переглянула і виправила до друку Спис обмінів. Дописала 16. Дубл[етів] 3.	[Вівторок 17, Андроніка]
Середа 31 травня 1939, [Петронелі]	Переглянула U[rzędowy] W[ykaz] D[ruków] ч[исло] 20. Нововп[исаних] ч[исел] 9, кн[ижок] 12. Доп[исала] 12. Дубл[етів] 9.	[Середа 18, Теодота]
П'ятниця 2 червня 1939, [Еразма]	Вписала на картки 32 кн[ижки]. Доп[исала] 3. Обов['язкових] 3.	[П'ятниця 20, Талатея]
Субота 3 червня 1939, [Кльотильди]	Вписала на картки 40 кн[ижок]. Доп[исала] 2.	[Субота 21, Константина і Олени]
Понеділок 5 червня 1939, Фльорентія	38 книжок написала на картки. 5 книжок друкарні. Переглянула № 21 U[rzędowego] W[ykazu] D[ruków]. Календар «Слова». / *Директор нечемний і не[тактовний].*	Понеділок 23, Михайла, Єфрос[ини]
Вівторок 6 червня 1939, Норберта	Дописано. Дублетів. Нововп[исаних] ч[исел] 9, кн[ижок] 12.	Вівторок 24, Симеона стовпн[ика]
Середа 7 червня 1939, Роберта	Дописано 27. Дублетів 40. Обов['язкових] 7 (розписала на картки 17 книжок). Доповнила на картки «Дитячу бібл[іотеку»].	Середа 25, З[-тє] н[айдення] г[лави] св[ятого] Ів[ана], Н[айдення] г[лави] св[ятого] Ів[ана]
Четвер 8 червня 1939, Боже Тіло	Доп[исала] 10. Дубл[етів] 16. 1 годину сиділа в чит[альні], заступала д-ра Андрусяка.	Четвер 26, Пр[е]С[вятої] Евх[аристії], Карп[а]
П'ятниця 9 червня 1939, Прима	Дубл[етів]. Доп[исала]. Нововп[исаних] 18 ч[исел], 34 кн[ижки].	П'ятниця 27, Терапонта

Субота 10 червня 1939, Маргарити	Доп[исала] 10. Вписала на картки 21 книжок.	Субота 28, Никити
Неділя **11** червня 1939, 2 по З[ісланні Святого Духа], Варнави	*Лесі концерт. П. Голова, п. Директор, всі товариші були.*	Неділя **29**, 2 по Сош[естю Святого духа], Теод[озії]
Понеділок 12 червня 1939, Онуфрія	5 обов'язкових (НТШ). Доп[исала] 16. Дубл[етів] 13. Наклеювала наклейки на книжки. Нововп[исаних] 2 ч[исла] і 2 кн[ижки].	Понеділок 30, Ісаакія, Богдана
Вівторок 13 червня 1939, Антонія з П[ечер]	Доп[исала] 5. Нововп[исаних] 7 ч[исел] 70 книжок. Переглянула U[rzędowy] W[ykaz] D[ruków], 1939, ч[исло] 22. Приготовано до впису в Інвентар 162 картки. Вписано в Інв[ентар] 25 карт[ок].	Вівторок 31, Єремії ап[остола]
Середа 14 червня 1939, Василія Вел[икого]	Вписала в Інвентар 60 карток. Дописано 7. Нововп[исаних] 3 ч[исла] 4 кн[ижок].	Середа 1 червня 1939, Юстина
Четвер 15 червня 1939, Віта і Модест[а]	Вписала в Інвентар 20 карток. Дописано.	Четвер 2, Никифора, Івана
П'ятниця 16 червня 1939, Н[айсвяті- шого] Серця Ісуса	Вписала в Інвентар 40 карток. Дописано 48. Нововп[исаних] 2 ч[исла] 2 кн[ижок].	П'ятниця 3, Найс[вятішого] С[ерця] І[суса], Лукіяна
Субота 17 червня 1939, Адольфа	Упорядковую Архів Крем'янецької гімназії пачки 20–90. Доп[исала] 8. Дубл[етів] 2.	Субота 4, Митр[офана] єп[ископа], Соф[ії]

Понеділок 19 червня 1939, Герв[асія] і Прот[асія]	*Довідалась я нині, що я Бібліотеці – «накинена»!* Дальше впорядковувала Архів Крем[’янецької] гімназії. Запакувала течки до 202 ч[исла]. Доп[исала] 5. 2 написано на картки для Стецюка.	Понеділок 6, Іларіона, Васил[ія]
Вівторок 20 червня 1939, Сильверія	Конець Архіву Крем’янецької ґімназії. Архів «Сокола-Батька» 89 пачок. *Картка від Мочуль[ської]*?	Вівторок 7, Теодота св[ященно]- м[у]ч[еника]
Середа 21 червня 1939, Альойза Ґонз[аги]	Обов’язкових 11 / [Войчук, Н?]. 4 реклямації ([Стафі, Саможондова, Цвік, Войчук]). Вписано Архів Союза Українського тов[ариства] жінок з вищою освітою.	Середа 8, Теодора св[ященно]- м[у]ч[еника]
Четвер 22 червня 1939, Павлина	В Конзуляті чеським списала 166 книжок, які Б-ка перебрала від чеського Конзуляту.	Четвер 9, Теклі, Кирила
П’ятниця 23 червня 1939, Зенона	Обов’язково (Рівне). Доп[исала] 30. Дубл[етів] 70. Нововп[исаних] 27.	П’ятниця 10, Тимотея
Субота 24 червня 1939, + Івана Хрест[ителя]	Обов’язкових 41. Дописано 45. Дубл[етів] 10. Нововп[исаних] 10 ч[исел] 18 кн[ижок] [Лист… нецiя].	Субота 11, Вартол[омея], Марти
Неділя **25** червня 1939, 4 по З[ісланні Святого Духа], Просп[ера]	Нововп[исаних].	Неділя **12**, 4 по Сош[естю Святого Духа], +Он[уфрія]
Понеділок 26 червня 1939, Павла й Івана м[учеників]	Нововп[исаних] 22 ч[исла], 28 кн[ижок].	Понеділок 13, Акилини м[учениці], Триф[ілія]

Вівторок 27 червня 1939, Владислава	Дописала Архів студ[ентської] громади у [Варш]аві. Поправила “Wydawnictwo Biblioteki publicznej m. Warszawy”. Знайшлося Тургенєва – Анатема ч[исло] 7958 – було вписане під ч[ислом] 7970. Дубл[етів] 5.	Вівторок 14, Єлисея прор[ока]
Середа 28 червня 1939, Льва II папи	Нововп[исаних] 3 ч[исла]. Обов’язкові 2. Дописано 17. 55 карток вписала до Інвентаря.	Середа 15, Амоса, Єроніма
Четвер 29 червня 1939, Ап[остолів] Петра і Павла	Доп[исала] 29. Нововп[исаних] 3 ч[исла], 3 кн[ижки]. Обов’язкові 2. / *Діти поїхали.*	Четвер 16, Тихона
П’ятниця 30 червня 1939, Згад[ування] св[ятого] Пав[ла]	Доп[исала]. Нововп[исаних]. Дубл[етів] 3.	П’ятниця 17, Мануїла, Кирила
Понеділок 17 липня 1939, Алексія	1 Нововп[исаних], 1 обов’язковий, 22 книжки вписала на картки.	Понеділок 4 липня, Андрея Крит[ського]
Четвер 27 липня 1939, Наталії діви	Дописала 96 книжок. Дублет 1. Переглянула ч[исла] 22 і 28 U[rzędowego] W[ykazu] D[ruków] і вписала. З нових книжок розписала на карточки 15.	Четвер 14, Онисима
П’ятниця 28 липня 1939, Інокентія папи	Дописала 56 книжок. Дубл[етів] 5 (провірювала). 37 книжок вписала на картки. Голубцеві книжку.	П’ятниця 15, Володимира В[еликого]
Субота 29 липня, 1939, Марти діви	Вписала 37 на картки. 1 дописала.	Субота 16, Атиногена
Понеділок 31 липня 1939, Ігнат[ія] Льойол[и]	Взяла від др. А. 55.73 гр. На картки вписала 35. Дописала 12.	Понеділок 18, Якинта, Еміл[іяна]

Вівторок 1 серпня, Петра в оковах	Дописала 4, на картки вписала 24. Позичила др. Кисілевському 3 кн[ижки].	Вівторок 19 липня, Мокрини
Середа 2 серпня 1939, Пр[ечистої] Д[іви Марії, Королеви] Ангел[ів]	Переглянула U[rzędowy] W[ykaz] D[ruków] ч[исло] 29. Дописала 9. Обов'язковий прим[ірник] НТШ 11 (розписала). Вписала на карточки 22 книжки.	Середа 20, Ілії прор[ока]
Четвер 3 серпня 1939, Зн[амення] св[ятого] Стефана	На картки вписала 29 книжок. Дописала 2. Нові вписані 2. *Барв[інський] курив. Перестав перепр[осив?]*.	Четвер 21, Симеона юрод[ивого]
П'ятниця 4 серпня 1939, Домініка	На картки вписала 23 книжки. Нових вписала 6. Дописала 3.	П'ятниця 22, Марії Магдалини
Субота 5 серпня 1939, Мати Б[ожа] Сніж[на]	На картки вписала 22 книжки. Дописала 2 і 32 пачки Архіву «Сокола Батька». Обов'язковий 1 (Жовква).	Субота 23, Теофіля, Троф[има]
Понеділок 7 серпня 1939, Каєтана	На картки вписала 10 книжок. *Приїхав др. Огоновський.*	Понеділок 25, + Усп[ення св[ятої] Анни
Вівторок 8 серпня 1939, Киріяка	Позичила від др. Огоновського 10 зл. До Каси Бібліотеки передала 34.52 ґр. Вписувала картки до Ц[ентрального] Катальоґу.	Вівторок 26, Єрм[олая], Параск[еви]
П'ятниця 1 вересня 1939, Егідія	*Напад на Львів бомбових літаків. Жертви!* / 34 дописала, 2 обов'язковий.	П'ятниця 19 серпня, Ан[дрія], Тек[лі]
Субота 2 вересня 1939, Юста	*Алярм.* 24 Доп[исала].	Субота 20, Самуїла
Понеділок 4 вересня 1939, Розалії	2 Доп[исала], 10 карток до інвентаря. Розложила латинку і кирилицю до розкладання.	Понеділок 22, Агатоніка

Вівторок 5 вересня 1939, Лаврентія	*Прийшла о 9 ½ через алярми.* Провірювала: 8 дублетів. Вписувала в інвентар 35 карток. *Мама прийшла. [Ґарапа прийшла].*	Вівторок 23, Лупна Іринея
Середа 6 вересня 1939, Захарії пр[орока]	*Прекрасний день. Спокій. Алярму не було ні разу*. Вписала в інвентар 49 карток і розложила за азбукою. До рукописів вписала Архів Пеленського.	Середа 24, Евтихія св[ященно]- м[ученика]
Четвер 7 вересня 1939, Регіни діви	*Велика атака бомбовиків на Львів. Всі ми сиділи в пивниці.* Нововписаних 34 чис. 48 кн[иг]. До інвентаря вписала 23 картки і розложила. Дубл[етів] 1. До- п[исала] Рукоп[исів] 575 (2 пачки).	Четвер 25, Тита, Вартол[омія]
П'ятниця 8 вересня 1939, + Різдво Пр[есвятої] Б[огородиці]	Від нині за тиждень. Заклад з др. К[остем] Ч[еховичем?]. *Прекрасний соняшний день. Кілька алярмів!* Дописала 1. Вписала в інвентар 59 карток.	П'ятниця 26, Андріяна, Наталії
Субота 9 вересня 1939, Горгонія	*Велика бомбардація. Ми сиділи всі в пивниці від 12 ½ – 5 год. Я обідала у п. Дорошенків.* Вписала 65 карток і вже не розложила. *Знищений двірець.*	Субота 27, Сави, Пімена
Неділя **10** вересня 1939, 15 по З[ісланні Святого Духа], Никол[ая]	*Бомбардували Персенківку. Черн[івецький] двірець. Іван [Деркач?] ходив Мамі по річи*.	Неділя **28**, 15 по С[ошестю Святого Духа], Август[а]
Понеділок 11 вересня 1939, Прота	*Алярм ½ до 8.* Звернула дир. Дорошенкові рукопис. Дописала 1. Приготовила до розкладання 641 карток латинки, 500 карток кирилиці.	Понеділок 29, +Ус[ікновення] Г[лави] І[вана] Х[рестителя]
Вівторок 12 вересня 1939, Гвідона	*Прийшла до бібліотеки, але вернула назад до дому.*	Вівторок 30, Олександра, Ів[ана]

Четвер 14 вересня 1939, Воздв[иження] Ч[есного] Хр[еста]	*Бомба на вул. Супінського ч[исло] 4. П[илип Деркач?] ранений, у нас вибиті всі шиби.*	Четвер 1 вересня, Симеона
Середа 20 вересня 1939, Евстахія	*Вночи вдарили в нашу хату 2 гранати.*	Середа 7, Созонта
Четвер 21 вересня 1939, Матея ап[остола]	*В проф[есійному] схороищі.*	Четвер **8**, Різдво Пр[есвятої] Богор[одиці]
П'ятниця 22 вересня 1939, Маврикія	*В проф[есійному] схороищі. Прийшла Червона Армія.*	П'ятниця 9, Иоакима і Анни
Субота 23 вересня 1939, Теклі діви	*Поворот до дому.*	Субота 10, Минод[ори], Митрод[ори, Німфодори]
Понеділок 25 вересня 1939, Клеофа	В Бібліотеці. Дописала 2. Виписала 46 карток до сист[ематичного] катальоґу. Вибір управи секції прац[івників] НТШ.	Понеділок 12, Автонома
Вівторок 26 вересня 1939, Кипріяна	Виписала 64 картки до Сист[ематичного] катальоґу. Розложила до букви «Г». *Відвідали Бібліотеку тов. Корнійчук, Чеканюк і Сіромолотов.*	Вівторок 13, Корнилія
Середа 27 вересня 1939, Косми і Дам[іана]	Розкладала картки кирилиці.	Середа **14**, Воздв[иження] Ч[есного] і Ж[ивотворящого] Хр[еста]
Четвер 28 вересня 1939, Вячеслава кор[оля, мученика]	Розложила решту карток кирилиці. Загальні збори тов[ариства] Бібліотекарів.	Четвер 15, Никити (і Порф[ирія])

П’ятниця 29 вересня 1939, Михайла Арх[ангела]	Вписала до Центрального катальогу 40 карток. 6 карток до систематичного. 1 дописала.	П’ятниця 16, Евфимії, Людм[или]
Субота 30 вересня 1939, Єроніма	Нововписаних 7. Розкладала латинку. Дописувала рукописи.	Субота 17, Софії, В[іри], Над[ії], Л[юбові]
Понеділок 2 жовтня 1939, Леодегара	Розкладала латинку.	Понеділок 19, Трофима, Са- в[атія, мученика]
Вівторок 3 жовтня 1939, Кандида	Розкладала латинку. *Вернув з Берези проф. Шендрик. Ми не пізнали його.*	Вівторок 20, Евстафія, Татіяни
Середа 4 жовтня 1939, Франца [св. Франциска Ассізького], Сер[гія]	Розкладала латинку. *Збори бібліотекарів і книгарів.*	Середа 21, Кондрата ап[остола]
Четвер 5 жовтня 1939, Плакида	Дописала 4 рукоп[иси] (Авдикович, Дорошенко (2), Союз українок). Дублети 2. Скінчила розкладати латинку. *Бібл[іотеку] відвідав Марченко.*	Четвер 22, Фоки, Иони
П’ятниця 6 жовтня 1939, Брунона	Упорядковувала рукописи.	П’ятниця 23, Зач[аття] Ів[ана] Хр[естителя]
Субота 7 жовтня 1939, Юстини діви	Упорядковувала «Універсальну Бібліотеку». Рекляма.	Субота 24, Теклі м[у]- ч[еници]
Понеділок 9 жовтня 1939, Діон[ісія], Вінкент[ія]	Упорядковувала “Universal Bibliotek”. *Відвідини [референта для наукових справ у Львові] тов. Дашевського.*	Понеділок 26, Пр[?] св[ятого] Ап[остола] Івана
Вівторок 10 жовтня 1939, Францішка Б[оргія]	Рукописний відділ – опечатаний.	Вівторок 27, Калістрата

Середа 11 жовтня 1939, Плакиди М[ученика]	Провірювала.	Середа 28, Харитона муч[еника]
Четвер 12 жовтня 1939, Максиміліяна	Упорядкувала ч[исло] 44/86. Бракує літературознавства.	Четвер 29, Киріяка
П'ятниця 13 жовтня 1939, Едварда Кор[оля]	7 ч[исел] нововписала я 12 книжок. *Бібліотека – опечатана.*	П'ятниця 30, Григорія св[ященно]- м[у]ч[еника]
Субота 14 жовтня 1939, Калікста п[апи]	Вписала на картки 3 книжки. *Була у лікаря (запалення шкіри).* Провірювала.	Субота 1 жовтня. + Пок[рови] Б[огородиці]
Неділя **15** жовтня 1939, 20 по З[ісланні Святого Духа], Тереси	*Теплий день.*	Неділя **2**, 20 по С[ошестю Святого Духа,] Кипр[іяна], Ю[стини]
Понеділок 16 жовтня 1939, Ґалля	*Була у лікарки.* Вписала на картки кілька книжок. *Приїхав тов. Крев[ецький]. Теплий день.*	Понеділок 3, Діонісія
Вівторок 17 жовтня 1939, Гедвіги.	Вписувала на картки. Збори т[ова- рист]ва Бібліотекарів (я не була).	Вівторок 4, Єротея
Середа 18 жовтня 1939, Ев[ангелиста] Луки	Вписала 46 книжок на картки. Розовскій. *Мартіянов Мих[айло] Володимирович (?) / Bristol. 24.*	Середа 5, Харитини
Четвер 19 жовтня 1939, Петра з Альк[антари]	Вписала решту книжок на картки. *Дощ.*	Четвер 6, + Томи ап[остола]
П'ятниця 20 жовтня 1939, Феліціяна	Систематичний катальог буква «У». Подала тов. Левинському ч[исла] на 140 книжок. *Дощ.*	П'ятниця 7, Сергія і Вакха

Субота 21 жовтня 1939, Уршулі	Докінчила «У» і розпочала «Ф».	Субота 8, Пелагії, Ігнатія
Неділя **22** жовтня 1939, 21 по З[ісланні Святого Духа], Кордулі	*Вибори.* *У нас округа 6. тов. Невченко (?).*	Неділя **9**, 21 по С[ошесті Святого Духа], + Якова
Понеділок 23 жовтня 1939, Івана Кап[істрана]	Виписувала до каталогу систематичного букву «Ф».	Понеділок 10, Евлампія
Вівторок 24 жовтня 1939, Рафаїла Арх[ангела]	Вписувала до каталогу систематичного букву «Ф». *Відійшов тов. Андрусяк до* *Бібліотеки унів[ерситету].* *Привернення телефону.*	Вівторок 11, Филипа, Теофана
Середа 25 жовтня 1939, Івана Кант[и]	До катальогу систематичного «Франко» I скринька.	Середа 12, Прова, Тараха
Четвер **26** жовтня 1939, Евариста	До катальогу систематичного «Франко» II скринька.	Четвер 13, Карпа м[у]- ч[еника]
П'ятниця 27 жовтня 1939, Савини муч[ениці]	До кат[альогу] сист[ематичного] «Франко» «Х». *Слота.*	П'ятниця 14, Параскевії, Наз[арія]
Субота 28 жовтня 1939, Симона, Юди	До кат[альогу] сист[ематичного] друга скринька «Х». *Гарний день.*	Субота 15, Лук[и], Евфим[ії]
Понеділок 30 жовтня 1939, Клявдія	Доп[исала] 62. *Сніг.*	Понеділок 17, Андрія, Осії
Вівторок 31 жовтня 1939, Вольфґанґа	Доп[исала] 10. Дуб[летів] 11. *Похорон др. [Ярослава]* *Гординського.* Засідання Бібліотекарів. *Сніг*.	Вівторок 18, Луки ап[остола]

Середа **1** листопада 1939, Всіх святих	*Відвідали Бібліотеку тов. Стебун і Копиця.* Доп[исала] 70. Дубл[етів] 45. Нововп[исаних] 2 ч[исла] 7 кн[иг]. *Дощ.*	Середа 19 жовтня, Йоіла пр[орока]
Четвер 2 листопада 1939, +День задуш[ний]	Доп[исала] 42. Дубл[етів] 12.	Четвер 20, Артемія
П'ятниця 3 листопада 1939, Губерта	Доп[исала] 21. Дубл[етів] 43. *Відійшов тов. Гуменний. Тов. Кревецький від'їхав до дому.*	П'ятниця 21, Іларіона Вел[икого]
Субота 4 листопада 1939, Кароля Бор[омея]	Доп[исала] 5. Дубл[етів] 86.	Субота 22, Глікерії Аверк[ія]
Вівторок 7 листопада 1939, Теоґата	*Свято революції. Реф[ерат] тов. Копиці.*	Вівторок 25, Маркіяна
Середа 8 листопада 1939, Коронатів	*Свято революції. /* *Леся грала.*	Середа 26, В[елико]-м[у]ч[еника] Димитрія
Четвер 9 листопада 1939, Теодора	Доп[исала] 13. Дубл[етів] 81. *Акад. Лаврів просив о етн[ографічні] записи.*	Четвер 27, Нестора
П'ятниця 10 листопада 1939, Андрея з Ав[елліно]	Дубл[етів] 23. Доп[исала] 11.	П'ятниця 28, + Параскеви, Н[еоніли]
Субота 11 листопада 1939, Мартина єп[ископа]	Доп[исала]. Дубл[етів].	Субота 29, Анастасії
Понеділок 13 листопада 1939, Евгенія	Доп[исала] 17. Дубл[етів] 17. *Приїхав тов. Кревецький.*	Понеділок 31, Стахія, Нар[киса]

Четвер 16 листопада 1939, Отмара	Доп[исала] 3. Дубл[етів] 1 – до 9 години. *Від 9-тої працювала в Реєстраційній комісії.*	Четвер 3, Айталя, Йосифа
П'ятниця 17 листопада 1939, Сальомеї	Скінчила скринку «Х» – до сист[ематичного] катальоґу до 9 години. *Від 9 працювала в Реєстраційній комісії.*	П'ятниця 4, Йоанікія, Анни
Субота 18 листопада 1939, Оттона	1877. Переглядала букву «Ц». Книжки: «Цекіновський, Целляріюс». *Тов. Рудницький каже, що вже не читач, а нюхач книжки. Справді перед декими треба затикати носа.*	Субота 5, Галактіона муч[еника]
Понеділок 20 листопада 1939, Фелікса	Нових ч[исел] дописала 15. З Жовкви обов'язковий прим[ірник] 26. Обмін 1. *Роздала лєґітимацій і позбирала гроші 1% на вписове.*	Понеділок 7, Єрона, Лазаря
Вівторок 21 листопада 1939, Оф[ірування] Пр[есвятої] Д[іви] М[арії]	Нові.	Вівторок 8, Соб[ор] Св[ятого] Мих[айла] Арх[ангела]
Середа 22 листопада 1939, Кекилії діви	Нових дописала 8 ч[исел].	Середа 9, Онисифора
Четвер 23 листопада 1939, Климента	Нових доп[исала] 17 ч[исел].	Четвер 10, Ераста, Ореста
П'ятниця 24 листопада 1939, Івана від Хр[?]	Нових доп[исала] 13 ч[исел] 20 кн[иг]. *Збори орган[ізаційної] комісії. Директор поїхав до Космача.*	П'ятниця 11, Міни, Віктора

Субота 25 листопада 1939, Катерини	Обмін 13. Нововп[исаних] 11. Доп[исала] 2. Дубл[етів] 3.	Субота 12, + Йосаф[ата], Ніла
Неділя **26** листопада 1939, 26 по З[ісланні Святого Духа], Конрада	*Мама приїхала*.	Неділя **13**, 26 С[ошестя Святого Духа], + Ів[ана] Зол[отоустого]
Понеділок 27 листопада 1939, Валеріяна і Вір[гілії, Віргілія]	Нововп[исаних] ч[исел] 40. Кн[иг] 50. Доп[исала] 7. Дубл[етів] 3. / *Мама поїхала до Гаїв.*	Понеділок 14, Филипа ап[остола]
Вівторок 28 листопада 1939, Крес- центія	Переглядала часописи «Діло», «Новий час».	Вівторок 15, Гурія, Самсона
Середа 29 листопада 1939, Сатурніна	Прийшла т. [Марія] Ш[т]еліґа. Нововп[исаних] 22.	Середа 16, Ап[остола] Матея єв[ангелиста]
Четвер 30 листопада 1939, Андрея ап[остола]	Нововп[исаних] 52. Кн[иг] 61.	Четвер 17, Григорія, новок[есарій- ського]
П'ятниця 1 грудня 1939, Елігія	Нововп[исаних].	П'ятниця 18 листопада, Плят[она] [і] Ром[ана]
Субота 2 грудня 1939, Бібіяни [діви]	Нововп[исаних].	Субота 19, Авдія пр[е- подобного], Варлаама
Понеділок 4 грудня 1939, Варвари д[іви]	Нововп[исаних]. Ми працювали. / *Мами іменини.*	Понеділок 21, Введення [в храм] Пр[есвя- тої] Бог[ородиці]

Вівторок 5 грудня 1939, Сави єп[ископа]	*«Свято Сталінської Конституції». Реферат.*	Вівторок 22, Филимона ап[остола]
Середа 6 грудня 1939, Миколая	*Тов. Сосюра в Бібліотеці.*	Середа 23, Амфілохія, Григ[орія]
Четвер 7 грудня 1939, Амврозія	*Лесі уродини.*	Четвер 24, Катерини в[елико]м[у]- ч[ениці]
Понеділок **25 грудня 1939, Різдво Христове**	**Мир на землі!** *Тов. Возняк і М. Рудницький – спільно застановлялися над зміною вулиць м. Львова. Тов. Кревецький поїхав до дому.*	Понеділок 12, Спиридіона
Середа 27 грудня 1939, Івана св[ятителя]	Дописала 55 кн[иг]. Дубл[етів] 7.	Середа 14, Тирса, Левкія
Четвер 28 грудня 1939, Дітей уб[итих] у В[ифлеємі]	*Проф. Возняк поїхав у Київ.*	Четвер 15, Елевтерія св[ященно]- м[у]ч[еника]
П’ятниця 29 грудня 1939, Томи єп[ископа]	В інвентар вписала 54 картки. Дописала 4. Бібліотека Мудрого.	П’ятниця 16, Аґґея, Теоф[іла]
Неділя **31** грудня 1939, Н[еділя] по Різд[ві], Силь[вестра]	*Стефця і Ромчик [Гречухи] приїхали.*	Неділя **18**, Н[еділя] по Різд[ві], Севаст[іана]
	1940 рік	
Понеділок 1 січня 1940, Новий рік	*Нікуди не ходила. П[илип] хорий на запалення шкіри.*	Понеділок 19, Боніфатія м[у]- ч[еника]

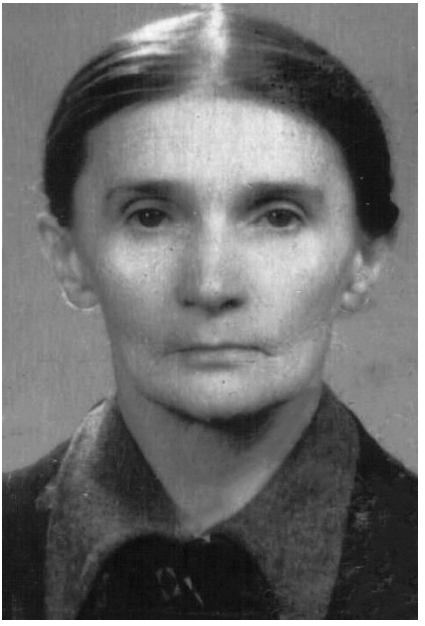

Керівниця Відділу рукописів Бібліотеки НТШ др Марія Деркач

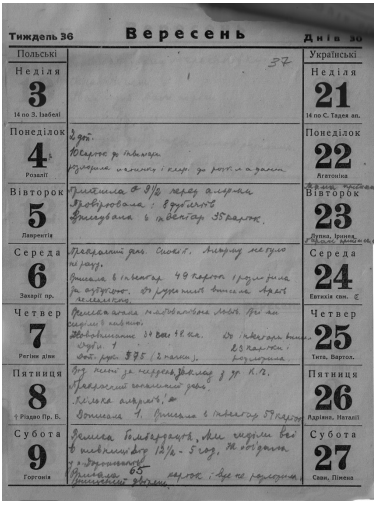

Тижневий календар на рік 1939

1. Андрусяк М. Жмуток спогадів у зв'язку з редагуванням д-ром Олегом Кандибою «Збірника Українського Наукового Інституту в Америці». *Український історик* : журнал Українського історичного товариства. 1976. Нью-Йорк ; Торонто ; Мюнхен. Чис. 1–4 (49–52). С. 110–113.

2. Бібліографія української преси в Польщі (1918–39) і Західньо-Українській народній республіці (1918–19) / уклав Є. Місило. Едмонтон : Вид-во Канадського ін-ту укр. студій, 1991. 250 с.

3. Вальо М. А. Марія Деркач (1896–1972) : бібліогр. покажчик. Спогади. Розвідки. Листи. Львів, 1999. 272 с.

4. Витяг із щоденникових записів Петра Панча про літературне і громадсько-політичне життя в Західній Україні (1939 р., Львів). *Вітчизна*. Київ, 1991. № 8. С. 178–180.

5. Гнатюк О. Відвага і страх / пер. з пол. М. Боянівської. Київ : Дух і літера, 2015. 496 с. («Бібліотека спротиву, бібліотека надії»).

6. Гуцаленко Т. Відділ рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України у 1940–1949 рр.: постаті та події. *Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника* : [зб. наук. праць]. Львів, 2005. Вип. 13. С. 175–237.

7. Гуцаленко Т. Службовий щоденник А. Петренка 24.IV.1946–16.VIII.1947: перебіг концентрації та розподіл фондів «Центральної василіанської бібліотеки у Львові». *Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника* : [зб. наук. праць]. Львів, 2006. Вип. 14. С. 358–408.

8. Дашкевич Я. У світі книжки: зб. статей та рецензій / упоряд.: Н. Паславська, Г. Сварник, А. Фелонюк. Львів, 2021. lxxx + 504 с., іл.

9. Деркач Марія. Службовий щоденник («Бібліотечний дневник») (17.07.1942 – 8.03.1943) // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 259 (Деркач М. Д.). Оп. 1. Спр. ІІІ. 72. 268 арк.

10. Деркач Марія. Тижневий календар на рік 1939 (1.02.1939 – 1.01.1940) // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 259 (Деркач М. Д.). Оп. 1. Спр. ІІІ. 72. 54 арк.

11. Дзюбан Р. Передмова. *Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника: переміщення і втрати фондів.* Т. 1 (1939–1945) : зб. документів і матеріалів / упоряд.: Г. Сварник (керівник), Р. Дзюбан, М. Кривенко, Л. Кусий, В. Муравський. Львів, 2010. С. XVIII–L. (Джерелознавча серія).

12. Дорошенко В. Бібліотека Наукового товариства ім. Шевченка та її потреби: [доповідна записка до Президії АН УРСР від 10 листопада 1939 р.] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Архів. Оп. 1. Спр. 2-б. Арк. 94–107.

13. Дорошенко В. Бібліотека Наукового товариства ім. Шевченка у Львові: короткий історичний нарис. *Записки Наукового товариства ім. Шевченка*. Ню Йорк ; Париж, 1961. Т. 171 : Збірник Філологічної Секції, т. 30. С. 7–58.

14. Дорошенко В. Книжки на паливо. *Західня Україна під большевиками (IX.1939 – VI.1941)* : збірник / за ред. М. Рудницької. Нью-Йорк : Наукове товариство ім. Шевченка в Америці, 1958. С. 237–242.

15. Дорошенко В. Огнище української науки: Наукове Товариство ім. Шевченка. З нагоди 75-річчя його заснування. Нью Йорк ; Філядельфія, 1951. 116 с.

16. Західня Україна під большевиками (IX.1939 – VI.1941) : збірник / за ред. М. Рудницької. Нью-Йорк : Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці, 1958. 494 с.

17. Золотар І. Вступ радянських військ у Львів: очікування та страхи (побоювання). URL: https://lia.lvivcenter.org/uk/themes/enter/ (дата звернення: 20.09.2024).

18. Календар-альманах «Дніпро» на 1939 рік / за ред. В. Дорошенка. Львів : Накладом Українського товариства допомоги емігрантам з Великої України, 1939. 16 с.

19. Кедрин І. Життя – події – люди. Спомини і коментарі. Ню Йорк : Видавнича кооператива «Червона Калина», 1976. 724 с.

20. Крип'якевич І. Біографічний словник моїх знайомих (Спогади про особи, 1962). [Рукопис] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич І. П.). Спр. 287/2. 189 арк.

21. Культурне життя в Україні: Західні землі : документи і матеріали / упоряд.: Т. Галайчак, О. Луцький, Б. Микитів та ін. Київ : Наук. думка, 1995. Т. 1 : 1939–1953. 750 с.

22. Купчинський О. Наукове товариство ім. Шевченка: дослідження, матеріали. Вибрані статті та повідомлення / редкол.: С. Гелей, І. Гирич, У. Єдлінська, Л. Рудницький, О. Шаблій. Львів, 2013. 492 с. (Українознавча наукова бібліотека ; чис. 37).

23. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника: історія, джерела, постаті : доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. (Львів, 26 лют. 2021 р.). Львів, 2021. 224 с.

24. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника: переміщення і втрати фондів. Т. 1 (1939–1945) : зб. документів і матеріалів / упоряд.: Г. Сварник (керівник), Р. Дзюбан, М. Кривенко, Л. Кусий, В. Муравський. Львів, 2010. 620 с. (Джерелознавча серія).

25. Наукове товариство імені Шевченка : енциклопедія / ред. тому: О. Купчинський, О. Савула, Н. Федорак. Київ ; Львів ; Тернопіль, 2012. Т. 1 : А–Бібл. 600 с.

26. Наукове товариство імені Шевченка: енциклопедія / ред. тому: О. Купчинський, О. Савула, Н. Федорак. Київ ; Львів ; Тернопіль, 2014. Т. 2 : Бібл–Вес. 616 с.

27. Наукове товариство імені Шевченка: енциклопедія / ред. тому: О. Купчинський, О. Савула, Н. Федорак. Київ ; Львів ; Тернопіль, 2016. Т. 3 : Вес–Глин. 620 с.

28. Наукове товариство імені Шевченка: енциклопедія / ред. тому: О. Купчинський, О. Савула. Київ ; Львів ; Тернопіль, 2019. Т. 4 : Глин–Даш. 620 с.

29. Наукове товариство імені Шевченка: енциклопедія / ред. тому: О. Купчинський, О. Савула. Київ ; Львів ; Тернопіль, 2022. Т. 5 : Даш–Жуч. 700 с.

30. Німчук І. 595 днів совєтським в'язнем. Спогади. Репринтне перевидання. Львів : «Тріада Плюс», 2014, 178 с.

31. Островерха М. На закруті. Осінь 1939 року. Ню Йорк, 1958. 143 с.

32. Протоколи загальних зборів НТШ (1903–1940) // ЦДІА України у м. Львові. Ф. 309 (НТШ). Оп. 1. Спр. 31. Арк. 93–94.

33. Протоколи засідань філологічної секції товариства (1914–1944) // ЦДІА України у м. Львові. Ф. 309 (НТШ). Оп. 1. Спр. 40. Арк. 119–119 зв.

34. Протоколи засідань членів правління НТШ за 1936–1942 // ЦДІА України у м. Львові. Ф. 309 (НТШ). Оп. 1. Спр. 36. Арк. 66.

35. Раковський І. Спомини про Наукове товариство ім. Т. Шевченка у Львові. *Український історик*. 1979. № 1–4 (61–64). С. 91–101.

36. Сварник Г. Бібліотека Наукового товариства ім. Шевченка у Львові. *Наукове товариство імені Шевченка* : енциклопедія. Київ ; Львів ; Тернопіль, 2014. Т. 2 : Бібл–Вес. С. 35–58.

37. Сварник Г. Бібліотека НТШ в часи Другої світової війни. *150 років на службі української науки та культури*. *Гуманітарні науки*. Львів, 2023. С. 834–875.

38. Сварник Г. Марія Деркач. *Наукове товариство імені Шевченка* : енциклопедія. Київ ; Львів ; Тернопіль, 2022. Т. 5 : Даш–Жуч. С. 95–99.

39. Сварник Г. Наукове товариство імені Шевченка у Львові. *Leopolis Scientifica. Наука у Львові до середини XX століття* : зб. наук. праць. Львів : Артос, 2020. Ч. І : Наукові осередки. С. 235–312.

40. Свєнціцька М. Марія Дем'янівна Деркач у моїх спогадах. *Вальо М. А. Марія Деркач (1861–1972)* : бібліогр. покажчик. Спогади. Розвідки. Листи. Львів, 1999. С. 92–98.

41. Свідчення М. Марченка, дані в тюрмі у Томську 30 травня 1943 року. *Гнатюк О. Відвага і страх*. Київ : Дух і літера, 2015. С. 401, 475.

42. Семчишин М. З книги Лева. Український Львів двадцятих – сорокових років. Спомини. Львів, 1998. 145 с. (Мемуарна бібліотека НТШ ; чис. 4).

43. 150 років на службі української науки та культури. Гуманітарні науки / відп. ред. С. Гелей. Львів, 2023. 1016 с.

44. Тарнавський О. Літературний Львів 1939–1944: спомини. Львів : Піраміда, 2013. 136 с.

45. Творці незалежної науки. До 150-річчя НТШ : збірник матеріалів наук. конф. / упоряд. і відп. ред. І. Сварник. Львів : Растр-7. 2023. 134 с.

46. Фелонюк А. Наукове товариство імені Шевченка в роки світових воєн. *150 років на службі української науки та культури*. *Гуманітарні науки*. Львів, 2023. С. 234–264.

47. Щоденник Аркадія Любченка. 2.XI.41 р. – 21.II.45 р. / упоряд. Ю. Луцький. Львів ; Нью-Йорк : Вид-во М. П. Коць, 1999. 384 с.

48. Щоденник відділу комплектування Львівської філії Бібліотеки АН УРСР за 1 червня 1940 – 21 червня 1941 р. // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 9 (Окремі надходження). Спр. 3896/10. Арк. 1–77.

49. Яхненко Н. Від бюра до Бриґідок. Трохи спогадів з 1939–1941 років. Львів ; Бераля ; Мюнхен, 1986. 263 с.

50. Biblioteki naukowe w Generalnym Gubernatorstwie w latach 1939–1945: wybór dokumentów źródłowych = Wissenschaftliche Bibliotheken im Generalgouvernement in den Jahren 1939–1945: ausgewählte Quellendokumente / wybór i opracowanie A. Mężyński przy współpracy H. Łaskarzewskiej. Warszawa : [LTW], 2003. XXXIV, 540 s.

51. Leopolis Scientifica. Наука у Львові до середини XX століття : зб. наук. праць / заг. ред. О. Петрука. Львів : Артос, 2020. Ч. I : Наукові осередки. 336 с.

52. Leopolis Scientifica. Наука у Львові до середини XX століття : зб. наук. праць / заг. ред. О. Петрука. Львів : Артос, 2020. Ч. II. Точні науки. 412 с.

53. Leopolis Scientifica. Exact Sciences in Lviv until the middle of the 20th century / Editor O. Petruk. Lviv : In-te for Applied Problems in Mechanics and Mathematics, 2021. 352 p.

54. Matwijów M. Sprawozdanie “Archiwa, biblioteki, i muzea lwowskie” z 1940 r. *Rocznik Lwowski 1997–1998*. Warszawa, 1998–1999. T. 5. S. 7–30.

55. Matwijów M. Walka o lwowskie dobra kultury w latach 1945–1948. Wrocław : T-wo Przyjaciół Ossolineum, 1996. 335 s.

56. Matwijów M. Zakład Narodowy imienia Ossolińskich w latach 1939–1946. Wrocław, 2003. 350 s.

57. Svarnyk H. The Shevchenko Scientific Society in Lviv. *Leopolis Scientifica. Exact Sciences in Lviv until the middle of the 20th century*. / Editor O. Petruk. Lviv, 2021. P. 107–144.

References

1. Andrusiak, M. (1976). Zhmutok spohadiv u zviazku z redahuvanniam d-rom Olehom Kandyboiu "Zbirnyka Ukrainskoho Naukovoho Instytutu v Amerytsi" [A bundle of memoires in connection with the editing of the "Collection of the Ukrainian Scientific Institute in America" by Dr. Oleh Kandyba]. *Ukrainskyi istoryk*. Niu York ; Toronto ; Miunkhen, 1–4 (49–52), pp. 110–113. [in Ukr.].

2. Misylo, Ye. (comp., 1991). Bibliohrafiia ukrainskoi presy v Polshchi (1918–39) i Zakhidno-Ukrainskii narodnii respublitsi (1918–19) [Bibliography of the Ukrainian press in Poland (1918–39) and in the West Ukrainian People's Republic (1918–19)]. Edmonton : Vyd-vo Kanadskoho in-tu ukr. studii, 250 p. [in Ukr.].

3. Valio, M. A. (1999). Mariia Derkach (1896–1972) : bibliohr. pokazhchyk. Spohady. Rozvidky. Lysty [Maria Derkach (1896–1972) : bibliographic index. Memoires. Essays. Letters]. Lviv, 272 p. [in Ukr.].

4. Vytiah iz shchodennykovykh zapysiv Petra Pancha pro literaturne i hromadsko-politychne zhyttia v Zakhidnii Ukraini (1939 r., Lviv) [Excerpt from the diary entries of Petro Panch about literary, social and political life in Western Ukraine (1939, Lviv)]. (1991). *Vitchyzna*. Kyiv, 8, pp. 178–180. [in Ukr.].

5. Hnatiuk, O. (2017). Vidvaha i strakh [Courage and fear]. Kyiv : Dukh i litera, 496 p. ("Biblioteka sprotyvu, biblioteka nadii") [in Ukr.].

6. Hutsalenko, T. (2005). Viddil rukopysiv Lvivskoi naukovoi biblioteky im. V. Stefanyka NAN Ukrainy u 1940–1949 rr.: postati ta podii [Manuscript Department of Vasyl Stefanyk Scientific Library of the National Academy of Sciences of Ukraine in 1940–1949: figures and events]. *Zapysky Lvivskoi naukovoi biblioteky im. V. Stefanyka* : [zb. nauk. prats]. Lviv, 13, pp. 175–237. [in Ukr.].

7. Hutsalenko, T. (2006). Sluzhbovyi shchodennyk A. Petrenka 24.IV.1946–16.VIII.1947: perebih kontsentratsii ta rozpodil fondiv "Tsentralnoi vasylianskoi biblioteky u Lvovi" [Official diary of A. Petrenko (24.IV.1946–16.VIII.1947): course of concentration and distribution of funds of the Central Basilian Library in Lviv]. *Zapysky Lvivskoi naukovoi biblioteky im. V. Stefanyka* : [zb. nauk. prats]. Lviv, 14, pp. 358–408. [in Ukr.].

8. Dashkevych, Ya. (2021). U sviti knyzhky [In the world of books] : zb. statei ta retsenzii. Lviv, lxxx + 504 p., il. [in Ukr.].

9. Derkach, Mariia. Sluzhbovyi shchodennyk ("Bibliotechnyi dnevnyk") (17.07.1942 – 8.03.1943) [Official diary ("Library diary") (July 17, 1942 – March 8, 1943)] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 259 (Derkach M. D.), inventory 1, file III. 72, 268 fol. [in Ukr.].

10. Derkach, Mariia. Tyzhnevyi kaliendar na rik 1939 (1.02.1939 – 1.01.1940) [Weekly calendar for the year 1939 (February 1, 1939 – January 1, 1940)] //

LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 259 (Derkach M. D.), inventory 1, file III. 72, 54 fol. [in Ukr.].

11. Dziuban, R. (2010). Peredmova [Foreword]. *Lvivska natsionalna naukova biblioteka Ukrainy imeni V. Stefanyka: peremishchennia i vtraty fondiv*, 1 (1939–1945) : zb. dokumentiv i materialiv. Lviv, pp. XVIII–L. (Dzherelo-znavcha seriia). [in Ukr.].

12. Doroshenko, V. Biblioteka Naukovoho tovarystva im. Shevchenka ta yii potreby: [dopovidna zapyska do Prezydii AN URSR vid 10 lystopada 1939 r.] [Library of the Shevchenko Scientific Society and its needs: [report note to the Presidium of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR dated November 10, 1939] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Archive. Inventory 1, file 2-b, fol. 94–107. [in Ukr.].

13. Doroshenko, V. (1961). Biblioteka Naukovoho tovarystva im. Shevchenka u Lvovi: korotkyi istorychnyi narys [Library of Shevchenko Scientific Society in Lviv: a short historical essay]. *Zapysky Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*. Niu York ; Paryzh, 171 : Zbirnyk Filolohichnoi Sektsii, 30, pp. 7–58. [in Ukr.].

14. Doroshenko, V. (1958). Knyzhky na palyvo [Books for fuel]. *Zakhidnia Ukraina pid bolshevykamy (IX.1939 – VI.1941)* : zbirnyk. Niu-York : Naukove tovarystvo im. Shevchenka v Amerytsi, pp. 237–242. [in Ukr.].

15. Doroshenko, V. (1951). Ohnyshche ukrainskoi nauky: Naukove Tovarystvo im. Shevchenka. Z nahody 75-richchia yoho zasnuvannia [Hearth of Ukrainian science: Shevchenko Scientific Society. On the occasion of the 75th anniversary of its foundation]. Niu York ; Filiadelfiia, 116 p. [in Ukr.].

16. Rudnytska, M. (ed., 1958). Zakhidnia Ukraina pid bolshevykamy (IX.1939 – VI.1941) [Western Ukraine under the Bolsheviks: September 1939 – Juni 1941] : zbirnyk. Niu-York : Naukove tovarystvo im. Shevchenka v Amerytsi, 494 p. [in Ukr.].

17. Zolotar, I. Vstup radianskykh viisk u Lviv: ochikuvannia ta strakhy (poboiuvannia) [Entry of Soviet troops into Lviv: expectations and fears]. Retrieved from: https://lia.lvivcenter.org/uk/themes/enter/. [in Ukr.].

18. Doroshenko, V. (ed., 1939). Kalendar-almanakh “Dnipro” na 1939 rik [Calendar-almanac “Dnipro” for the Year 1939]. Lviv : Nakladom Ukrainskoho tovarystva dopomohy emihrantam z Velykoi Ukrainy. 16 p. [in Ukr.].

19. Kedryn, I. (1976). Zhyttia – podii – liudy. Spomyny i komentari [Life – events – people. Memoires and comments]. Niu York : Vydavnycha kooperatyva “Chervona Kalyna”, 724 p. [in Ukr.].

20. Krypiakevych, I. Biohrafichnyi slovnyk moikh znaiomykh (Spohady pro osoby, 1962). [Rukopys] [Biographical dictionary of my acquaintances (Memoires of individuals, 1962)]. [Manuscript] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych I. P.), file 287/2, 189 fol. [in Ukr.].

21. Halaichak, T., Lutskyi, O. & Mykytiv, B. et. al. (comp., 1995). Kulturne zhyttia v Ukraini: Zakhidni zemli [Cultural life in Ukraine: Western lands] : dokumenty i materialy. Kyiv : Nauk. dumka, 1 : 1939–1953. 750 p. [in Ukr.].

22. Kupchynskyi, O. (2013). Naukove tovarystvo im. Shevchenka: doslidzhennia, materialy. Vybrani statti ta povidomlennia [Shevchenko Scientific Society: research, materials. Featured articles and posts]. Lviv, 492 p. (Ukrainoznavcha naukova biblioteka ; 37). [in Ukr.].

23. Lvivska natsionalna naukova biblioteka Ukrainy imeni V. Stefanyka: istoriia, dzherela, postati [Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv: history, sources, figures] : dop. ta povidoml. Mizhnar. nauk. konf. (Lviv, 26 liut. 2021 r.). (2021). Lviv, 224 p. [in Ukr.].

24. Svarnyk, H., Dziuban, R., Kryvenko, M., Kusyi, L. & Muravskyi, V. (comp., 2010). Lvivska natsionalna naukova biblioteka Ukrainy imeni V. Stefanyka: peremishchennia i vtraty fondiv [Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv: transfer and loss of funds], 1 (1939–1945) : zb. dokumentiv i materialiv. Lviv, 620 p. (Dzhereloznavcha seriia). [in Ukr.].

25. Kupchynskyi, O., Savula, O. & Fedorak, N. (ed., 2012). Naukove tovarystvo imeni Shevchenka [Shevchenko Scientific Society] : entsyklopediia. Kyiv ; Lviv ; Ternopil, 1 : A–Bibl, 600 p. [in Ukr.].

26. Kupchynskyi, O., Savula, O. & Fedorak, N. (ed., 2014). Naukove tovarystvo imeni Shevchenka [Shevchenko Scientific Society] : entsyklopediia. Kyiv ; Lviv ; Ternopil, 2 : Bibl–Ves. 616 p. [in Ukr.].

27. Kupchynskyi, O., Savula, O. & Fedorak, N. (ed., 2016). Naukove tovarystvo imeni Shevchenka [Shevchenko Scientific Society] : entsyklopediia. Kyiv ; Lviv ; Ternopil, 3 : Ves–Hlyn, 620 p. [in Ukr.].

28. Kupchynskyi, O. & Savula, O. (ed., 2019). Naukove tovarystvo imeni Shevchenka [Shevchenko Scientific Society] : entsyklopediia. Kyiv ; Lviv ; Ternopil, 4 : Hlyn–Dash, 620 p. [in Ukr.].

29. Kupchynskyi, O. & Savula, O. (ed., 2022). Naukove tovarystvo imeni Shevchenka [Shevchenko Scientific Society] : entsyklopediia. Kyiv ; Lviv ; Ternopil, 5 : Dash–Zhuch, 700 p. [in Ukr.].

30. Nimchuk, I. (2014). 595 dniv sovietskym viaznem. Spohady [595 days as a Soviet prisoner. Memoires]. Repryntne perevydannia. Lviv : “Triada Plius”, 178 p. [in Ukr.].

31. Ostroverkha, M. (1958). Na zakruti. Osin 1939 roku [On the curve. Autumn of 1939]. Niu York, 143 p. [in Ukr.].

32. Protokoly zahalnykh zboriv NTSh (1903–1940) [Minutes of general meetings of the Shevchenko Scientific Society (1903–1940)] // TsDIA Ukrainy u m. Lvovi. F. 309 (NTSh), inventory 1, file 31, fol. 93–94. [in Ukr.].

33. Protokoly zasidan filolohichnoi sektsii tovarystva (1914–1944) [Minutes of meetings of the philological section of the Society (1914–1944)] //

TsDIA Ukrainy u m. Lvovi. F. 309 (NTSh), inventory 1, file 40, fol. 119–119 zv. [in Ukr.].

34. Protokoly zasidan chleniv pravlinnia NTSh za 1936–1942 [Minutes of the meetings of the board members of the NTSh (1936–1942)] // TsDIA Ukrainy u m. Lvovi. F. 309 (NTSh), inventory 1, file 36, fol. 66. [in Ukr.].

35. Rakovskyi, I. (1979). Spomyny pro Naukove tovarystvo im. Tarasa Shevchenka u Lvovi [Memoires of the Taras Shevchenko Scientific Society in Lviv] *Ukrainskyi istoryk*, 1–4 (61–64), pp. 91–101. [in Ukr.].

36. Svarnyk, H. (2014). Biblioteka Naukovoho tovarystva im. Shevchenka u Lvovi [Library of the Shevchenko Scientific Society in Lviv]. *Naukove tovarystvo imeni Shevchenka* : entsyklopediia. Kyiv ; Lviv ; Ternopil, 2 : Bibl–Ves, pp. 35–58. [in Ukr.].

37. Svarnyk, H. (2023). Biblioteka NTSh v chasy Druhoi svitovoi viiny [Library of the Shevchenko Scientific Society during the Second World War]. *150 rokiv na sluzhbi ukrainskoi nauky ta kultury. Humanitarni nauky*. Lviv, pp. 834–875. [in Ukr.].

38. Svarnyk, H. (2022). Mariia Derkach. *Naukove tovarystvo imeni Shevchenka* : entsyklopediia. Kyiv ; Lviv ; Ternopil, 5 : Dash–Zhuch, pp. 95–99. [in Ukr.].

39. Svarnyk, H. (2020). Naukove tovarystvo imeni Shevchenka u Lvovi [Shevchenko Scientific Society in Lviv] *Leopolis Scientifica. Nauka u Lvovi do seredyny XX stolittia* : zb. nauk. prats. Lviv : Artos, I : Naukovi oseredky, pp. 235–312: il. [in Ukr.].

40. Svientsitska, M. (1999). Mariia Demianivna Derkach u moikh spohadakh [Maria Demyanivna Derkach in my memoires]. *Valio M. A. Mariia Derkach (1861–1972)* : bibliohr. pokazhchyk. Spohady. Rozvidky. Lysty. Lviv, pp. 92–98. [in Ukr.].

41. Svidchennia M. Marchenka, dani v tiurmi u Tomsku 30 travnia 1943 roku [Testimony of M. Marchenko, given in Tomsk prison on May 30, 1943]. (2015). *Hnatiuk O. Vidvaha i strakh*. Kyiv : Dukh i litera, p. 401, 475. [in Ukr.].

42. Semchyshyn, M. (1998). Z knyhy Leva. Ukrainskyi Lviv dvadtsiatykh – sorokovykh rokiv. Spomyny [From the book of the Lion. Ukrainian Lviv of the 1920-s – 1940-s. Memoires]. Lviv, 145 p. (Memuarna biblioteka NTSh ; 4). [in Ukr.].

43. Helei, S. (ed., 2023). 150 rokiv na sluzhbi ukrainskoi nauky ta kultury. Humanitarni nauky [150 years at the service of Ukrainian science and culture. Humanities]. Lviv, 1016 p. [in Ukr.].

44. Tarnavskyi, O. (2013). Literaturnyi Lviv 1939–1944: spomyny [Literary Lviv 1939–1944: Memoires]. Lviv : Piramida. 136 p. [in Ukr.].

45. Svarnyk, I. (comp., ed. 2023). Tvortsi nezalezhnoi nauky. Do 150-richchia NTSh [Creators of independent science. To the 150th anniversary of Shevchenko Scientific Society] : zbirnyk materialiv nauk. konf. Lviv : Rastr-7, 134 p. [in Ukr.].

46. Feloniuk, A. (2023). Naukove tovarystvo imeni Shevchenka v roky svitovykh voien [Shevchenko Scientific Society during the World Wars]. *150 rokiv na sluzhbi ukrainskoi nauky ta kultury*. *Humanitarni nauky*. Lviv, pp. 234–264. [in Ukr.].

47. Lutskyi, Yu. (comp., 1999). Shchodennyk Arkadiia Liubchenka [Diary of Arkady Liubchenko]. Lviv ; Niu-York : Vyd-vo M. P. Kots, 384 p. [in Ukr.].

48. Shchodennyk viddilu komplektuvannia Lvivskoi filii Biblioteky AN URSR za 1 chervnia 1940 – 21 chervnia 1941 r. [Diary of the collection department of the Lviv branch of the Library of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR for June 1, 1940 – June 21, 1941] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 9 (Okremi nadkhodzhennia), inventory 1, file 3896/10, fol. 1–77. [in Ukr.].

49. Iakhnenko, N. (1986). Vid biura do Brygidok. Trokhy spohadiv z 1939–1941 rokiv [From the office to Brigidki. Some memories from 1939–1941] Lviv ; Beralia ; Miunkhen, 263 p. [in Ukr.].

50. Biblioteki naukowe w Generalnym Gubernatorstwie w latach 1939–1945: wybór dokumentów źródłowych [Scientific libraries in the General Government in the years 1939–1945: selection of source documents]. (2003). Warszawa : [LTW], XXXIV, 540 p. [in Pol.].

51. Petruk, O. (ed., 2020). Leopolis Scientifica. Nauka u Lvovi do seredyny XX stolittia [Leopolis Scientifica. Science in Lviv until the middle of the 20th century] : zb. nauk. prats. Lviv : Artos, I : Naukovi oseredky, 336 p. [in Ukr.].

52. Petruk, O. (ed., 2020). Leopolis Scientifica. Nauka u Lvovi do seredyny XX stolittia [Leopolis Scientifica. Science in Lviv until the middle of the 20th century] : zb. nauk. prats. Lviv : Artos, II : Tochni nauky, 412 p. [in Ukr.].

53. Petruk, O. (ed., 2021). Leopolis Scientifica. Exact Sciences in Lviv until the middle of the 20th century. Lviv, 352 p. [in Eng.].

54. Matwijów, M. (1998–1999). Sprawozdanie "Archiwa, biblioteki, i muzea lwowskie" z 1940 r. [Report "Archives, libraries, and museums of Lviv" from 1940]. *Rocznik Lwowski 1997–1998*. Warszawa, pp. 7–30. [in Pol.].

55. Matwijów, M. (1996). Walka o lwowskie dobra kultury w latach 1945–1948 [The fight for Lviv cultural treasures in the years 1945–1948]. Wrocław : T-wo Przyjaciół Ossolineum, 335 p. [in Pol.].

56. Matwijów, M. (2003). Zakład Narodowy imienia Ossolińskich w latach 1939–1946 [Ossolinski National Institute in the years 1939–1946]. Wrocław, 350 p. [in Pol.].

57. Svarnyk, H. (2021). The Shevchenko Scientific Society in Lviv. *Leopolis Scientifica. Exact Sciences in Lviv until the middle of the 20th century*. Lviv, pp. 107–144. [in Eng.].

Halyna Svarnyk, Scientific Researcher in Manuscript Department of Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv

Diary of the librarian: "Weekly calendar of Mariia Derkach (February 1, 1939 – January 1, 1940)"

In the personal archive of Mariia Furtak-Derkach in the Manuscript Department of Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv, the official diaries of the head of the Manuscript Department of the Library of Shevchenko Scientific Society in Lviv, Dr. Mariia Derkach, for 1939 and the period of the Second World War are kept. These diaries contain information about the activities of the Library of the Shevchenko Scientific Society, and later its liquidation and forced inclusion in early 1940 into Soviet institution – the Lviv branch of the Library of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR (LfBAN of the Ukrainian SSR). The reflected events of the first days and weeks after the beginning of the war, the change in the state system, the arrival of the new government, the so-called "liberators" and related painful transformations in the work of the book collection, processes of nationalization of property and cultural treasures and concentration of archival and library collections are described there. All this took place against the background of the author's daily planned work, the Manuscript Department and general library current life. Recorded dramatic historical events in Western Ukraine and the cultural life of the city.

In the article based on the diary of Mariia Derkach from her fund in the Manuscript Department of Vasyl Stefanyk National Library of Ukraine, it is shown how, despite numerous difficulties and problems, thanks to the selfless daily work of Ukrainian librarians, the preservation and formation of the funds of Lviv scientific library took place in the period of 1939. Despite the official nature of the diary, observations can also be made about the "survival strategies" of Galicians during the war and the first Soviet occupation of Western Ukraine.

Keywords: *Library of Shevchenko Scientific Society, Manuscript Department, Lviv branch of the Libra ry of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR, Mariia Derkach, Volodymyr Doroshenko, book and manuscript collections, archives, historical collections.*